

ELŐFIZETÉS

MELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

BRONZTÖRÖK:
8-hatásos postai sor egyszer 20 fl.
minden követésért 16 MHér.

Naplóár sora 40 Mler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, december 28.

Mai számunk főbb közleményei:

Vészreik: Nem lesz közműhely.
Görgei tábornok és az aradi hadi tanács.
Egyre-másról. Irt: Lux Terka.
A kiigyező kúmbán.
Regények a trón körül.
Arad közigazgatásának egyszerűsítése.
Egyszerű kritika az aradi esküdtbírósról.
Fiatalságunk.
Az utóélet.
Farkas a Csálában.
Diákiszegény a sárdában.
Tanítók választása.
Ingym kényér.
Kétunt katoná.
Kokárdás szolgabírók.
Ügylikos csodák.
Tragédia az árverésen.

Nem lesz közműhely.

Arad, december 27.

Van Aradon néhány száz iparos és van egynehány közügyek iránt érdeklődő férfi, akik figyelemmel kísérték azt a mozgalmat, amely az aradi közműhely megvalósítására irányult. Ezeknek egyrészt fájdalomtelt szívvvel, másrészt örömmel adjuk tudtára, hogy Aradon nem lesz közműhely. Legalább ezidő szerint — így áll a dolog — nincs kilátás a megvalósulására. Különösen nincs olyan feltételek mellett, amelyek között egyik oldalról a város, másik oldalról pedig az aradi villamossági részvénytársaság akarta azt felállítani.

A dolog igen egyszerű: a törvényhatóság nem hajlandó teljesíteni és megadni azokat a feltételeket, amelyekhez a villamos társulat a közműhely felállítását kötötte, emez pedig nem vállalkozik a közműhelyt létesíteni olyan beneficiumok ellenében, amilyeneket a város kilátásba helyezett számára. Marad hát minden a régiben: a város nem ad jogokat, sem szubvenciót, sem kizárólagossági jogot, sem egyéb koncessziókat, a villamos társulat pedig nem ad közműhelyt. Régen megmondtuk, hogy nem is kell. Legyen vele boldog a villamos, mint ahogy boldogabb lesz a város is, ha megtartja magának a kért és a már-már eladott koncessziókat, mintsem hogy ezek árán kapja meg a közműhelyt.

Ezért azonban ne érje gáncs az aradi villamossági társulatot. Ha ő nem találja meg a számítását a közműhely létesítése körül ama bonifikációk mellett, amelyeket a város neki kilátásba helyezett, senki sem kényszerítheti őt arra, hogy a közműhelyt mégis felállítsa. A villamos erő hatalma és dicsősége ebben a városban ezen egyetlen társulat kezében van és lesz még egynehány évig. Ervénytse és használja ezt a hatalmat a megengedett határok és korlátok között úgy, ahogyan neki legjobban tetszik. Hasznát, kárát maga látja.

Arról van itt csak szó, hogy az aradi iparosok érdekei szempontjából milyen kö-

vetkezményekkel járhat a közműhely tervének elejtése. Ez a fontos s ez az, ami bennünket érdekel. Nos hát, meggyőződésünk, hogy semmi kedvezőtlen következményei nem lesznek. Maga a közműhely-intézmény, nem egy példa van rá, nem vált be a gyakorlatban, különösen nem vált be vidéki városban, amelynek ipari köre, tevékenysége, aránya és igényei nem lehetnek akkorák, mint a főváros iparáé. Különösen nem vált volna be itt Aradon, mert egészen másképp akarták azt megvalósítani, mint ahogy az aradi iparosok óhajtották volna. Harmadszor a városra sem járt volna akkora előnyökkel ez az intézmény, amilyen reményeket hozzá a tájékozatlanok fűztek.

Mire való volna hát ezt a hiábavaló ügyet tovább forcirozni? A vidéki iparos helyzete ma már sokkal rosszabb, sem hogy azon a termelési erő fejlesztésével lehetne segíteni. Az aradi iparosnak nem eszköz hiányzik a megélhetésre, hanem tárgy. Nem közműhelyre van ennek szüksége, hanem munkára. Ha annyi volna a munkája, a megnyit dolgozni tud, megélné az közműhely nélkül is. Céljátévesztett jótéteményt gyakorolna tehát az állam, ha az ígért szubvenciót közműhelyre és nem munkára adná. Ezt legjobban maguk az iparosok érzik, akik kezdettől fogva nem rajongtak ezért a sokat hányt-vetett aradi közműhelyért.

Vessünk számot azonban avval is,

TARCA

A szökevény.

Irt: Nagy Endre.

I

Tiszteletben tartom a leányok azt a jogát, hogy ragaszkodjanak az erényükhöz. Azt hiszem, az érzelmeimet elégszér elmondottam már, hogy észrevehesse, ha van hozzá hajlandósága. Azt pedig céltalannak és utálatosnak találom, hogy toiakodóvá váljak az unszoló kéréssel. Ez tehát többé nem alkalmatlankodom, ezt szentül megígérem. Csak egy kérésem volna még. Fogadja el ezt a névjegyét tőlem, a lakásom címe van rajta.

— Mondhatom, hogy fölösleges. Sohasem lesz rá szükség!

— Én is azt hiszem, de újra kérem, hogy őrizze meg mégis. Miután elváltunk, hadd legyen ez a kis névjegy összes ábrándjaimnak talpzata. Amíg magánál tudom ezt a névjegyét, addig nem hagy el az édes reménység, hogy egyszer, amikor már nagyon meggyötöröm, — mégis csak megjelenik nálam, hogy boldoggá tegyen.

— Soha!

— Lehet, hogy igaza van. De azért jól ügyet vessen arra, — amit most mondok. Ebben a pillanatban szilárdnak érzi magát az elhatározásában. De nagyon jól tudja, én is lát-

tam elégszér, hogy hányféle baj, gond, nyomorúság görnyesztí félre egyenes állásából. Akit annyi súlyos teher feraszt, mint magát, nem fogadkozhatik a jövőjére.

— Eddig is elviseltem panasz nélkül, ez után is elviselem. Arra pedig éppen nincs szükségem, hogy más panaszokdjék helyettem!

— Oh, csokolom azt a durcás kis száját! Mennyire imádom, amikor ilyen büszke. Ha ezt a dacos pillantását látom, szinte megszegyenülök, hogy milyen oktalan és vakmerő voltam én titkos vágyaimban néha. Imádom! Ne de mindegy! akárhogy legyen is, jegyezze meg jól, hogy én mindig várom magát. Akármilyen elvéve gondol is reám, biztos lehet benne, hogy találkozik az én gondolatommal. Mert én mindig magára fogok gondolni. Nézze, esedezem, könyörgök, hogy őrizze meg ezt a névjegyét. Talán babona ez a konok kérésem, de nem szégyellem... Igérje meg, hogy nem dobja el.

— Ha mindenben ily szerény lett volna, sokáig tartott volna a barátságunk... Jó megörzöm.

— Es most csokolom a szép fehér kezecskéjét. Megyek már. Különbén is az öregnek a lépéseit hallom a másik szobában. Ugy látszik már fölébredt. Pompásan tud aludni, hál' istennek... Hajnaltól délutánig. De ilyenkor zönyen kaccenjammeres lehet, ugy-e? nem szeretnék ilyen állapotban találkozni vele.

— Hallgasson! A papának éjszakai munkája van, nem szokott inni.

— Angyal! Mártir! Oh, hogy imádom! Igaza van: számár voltam, a mikor azt hittem, hogy viszonzhatná szerelmemet. De azért őrizze meg!... Kezét csokolom!

— A fiatal ember elúnt az ajtóban, a másik szobából pedig egy álmos, mély hang dörögte:

— Menyörgős menykö... Né! Hát nem hozzák a teát?

II.

Ismeretségük nem a barátság jegyében született. Bella éppen hazamenőben volt a leckeórából, a mikor Lankás István meglátta és megszólította. Bella, a kit a kenyérkereset gyakran kényszerített arra, hogy egyedül járjon, máskor könnyűszerrel szabadult meg az ilyen toiakodóktól.

De Lankás István sajátságos, meglepő keveréke volt az aszfaltbetyárságnak és vakmerőségnek, léhaságnak és mély érzelmenek. Maga a megszólítása ildomtalanlás volt, de a tavábbi beszéde oly tiszteletteljes, mint egy keresztel lovagé. Nem lehetett rá haragudni. Bella el akarta kergetni magától és önkénytelenül becsalatta magát mégis a társalgásba.

A fiatal ember — alig lehetett huszonhat éves, de gondatlan gyerek-arca még kevesebbet sejtette — lassankint megismerkedett a leány egész életrajzával. Megudta, hogy Bella egyedül lakik az apjával, a ki azonban esténként elmegy hazulról és csak hajnalban jön haza részegen és aki állítólag valamelyik lapnak

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

hogy minő hatással volna ez a közmühely speciálisan az aradi ipari viszonyokra, ha az intézmény szempontjából nézzük a helyzetet. Kizártnak tartjuk, hogy a villamos társulat jó üzletet csinált volna ennek a tervnek megvalósítása árán. Kizártnak tartjuk ezt a fentebb már elősorolt okoknál fogva, továbbá azért is, mert a közmühely tervbe vett technikai berendezése, itt Aradon legalább, nem felelt volna meg annak a célnak, amelyet egy közmühelynek eszmeileg szolgálnia kell. Ezt a koncentrált műhelyt meglepetésszerűen kevés iparos vette volna igénybe azért, mert ennek ilyen berendezése a gyakorlatban semmi esetre sem lett volna célszerű. Ha decentralizáltan lehetett volna megvalósítani a közmühelyt, talán bevált volna — jobb munkaidőben.

Ha valami sajnálni való van ennek a mozgalomnak elmúlásán, úgy az egyedül a nappali villany-áram további hiánya lesz. Ezt megkaptuk volna a közmühely létesítése esetén, de inkább nélkülözzük, semhogy akkora áldozatok árán élvezzük, mint amelyeket a közmühelyért kellett volna adnunk.

Elmúlt tehát ez a terv is, mint annyi más halvaszületett idea. A villamos társulat — megbízható forrásból nyert értesülésünk szerint — a város által felajánlott bonifikációkat nem tartja elégedőnek egy akkora vállalat támogatásához, mint amilyen egy közmühely is, a miniszter szubvenciója a folyó-kiadások fedezése és az üzem-többlet egyensúlyozására talán elég, de nincs kilátása a vállalatnak arra, hogy annak a hetven-nyolevanezer forintnak polgári hasznát, ami befektetésre szükséges, valahonnan megkapja. Ilyenformán tehát hamarjában nem lesz közmühely Aradon.

Mi fájdalommal telt szívvel, de megnyugvással tudatjuk a terv kimúlását mindazokkal, akiket illet.

Görgei tábornok és az aradi hadi tanács.

(Lecke a magyar nyelvből.)

Arad, december 27.

A múlt napokban, egy cikk járta be a magyar sajtót, melyben az volt elmondva, hogy az 1849. augusztus 11-iki aradi haditanács alkalmával, melyen a jelen volt tábornokok és törzstisztek a fegyverletételt egyhangulag elhatározták, Görgei Arthur szégyenletes leckét kapott a magyar nyelvből. A haditanácsban résztvevő tisztek félistenekhez méltó bátorsággal áhitották a további küzdelmet a szabadság kivívására és a midőn a fővezér németül szólította meg a Kossuth Lajos katonáit, a tisztek megdöbbenve néztek össze, azután hataimas, fenyegető kórusban zugott fel a méltatlankodásuk: „Magyarul szóljon hozzánk.”

Erre a valótiannak látszó epizódra Hegyesi Márton, a tudós történész, a következő érdekes helyreigazítást írja:

Augusztus 11-én este érkezett vissza Pöstenberg tábornok, Beniczky Lajos ezredes és gróf Bethlen József százados, kik mint parlamentairek küldettek az orosz fővezérhez, Rüdigernek Ártádon augusztus 9-én kelt válaszával a Görgei aradi főhadiszállására. Az volt abban a válaszban, hogy az orosz fővezér nem bocsájtkozik alkudozásba.

A déli hadsereg a Dembinski helytelen intézkedései folytán augusztus 9-én Temesvárnál számbeli többsége dacára is Haynau által szétveretett. Az 54,000 főnyi déli hadseregből rendben csak a Vécsey 6000 főnyi hadteste maradt, de ez is hadiszerek és élelem nélkül, úgy, hogy Vécsey aug. 10-iki jelentése szerint a legénység fegyveresen, csapatonként rabolni volt kénytelen saját hazájában. A többi teljesen feloszlóban volt.

El volt már veszve Erdély is. Az öreg Bem augusztus 6-án Nagy-Szebennél tönkre veretett. Az erdélyi hadsereg tönkre meneteléről éppen augusztus 11-én Aradra érkezett gróf Bethlen Gergely, a Mátyás-huszárok ezredese hozta meg a leverő hírt.

A Görgei három hadteste Aradon 24,000 főnyi volt, de ebből combattans csak 17,000 és hozzá csatlakozott még az ujonan alakított és 6000 főnyi Querlonde-hadosztály is, de ez legnagyobb részint gyakorlatlan legénységből áll-

lett. S ez a csekély haderő körül volt véve északról Paskievics, nyugatról és délről Haynau által, keleten pedig az erdélyi havasokon tal ott állott a győzelmes Lüders.

Ez volt a kétségbeesítő helyzet, midőn visszaérkezett Ártádonról a bekeküldöttség az oroszok azon izenetével, hogy: nem alkuszunk. Ily helyzetben Görgei, ki este 8 óra óta névleg diktátor volt, az arany jellemű Csányival való előzetes megállapodás után elhatározta magát a fegyverletételeire és nagy lelki tusa után megfogalmazta a Rüdigerhez e tárgyban intézendő ismeretes levelét.

Ezáltal az öt rajongásig szerető honvédeknek ezreit akarta a további céltalan vérpazarlástól megmenteni. De a fegyverletételt csak az oroszok előtt akarta végrehajtani, hogy ez által is dokumentálva legyen az utókor előtt az, hogy nem Ausztria győzte le a vitéz honvédeket és hogy nem Ausztriának hódolt meg Magyarország, aminek a jövőben óriási jelentőségét tulajdonított s ebben, amint a jövő megmutatta, igaza is volt.

Azonban, nehogy az látszassék, hogy ő maga kényszerítette honvédeit a fegyverletételeire, egy haditanácsot hívott össze, amelyben résztvevett nemcsak az ő három tábornoka, hanem az Aradon volt minden tábornok és szolgálaton nem levő minden törzstiszt, összesen 12 tábornok és 69 törzstiszt. Neveiket megmentette az utókor részére Zeidler József vezérkari őrnagy. Az ő közleményéből tudomást szerezhet arról mindenki.

Rövid beszédben közölte velök Görgei a helyzetet és nyíltan kifejtette előttük a Rüdigerhez intézett levél bemutatásával azt, hogy szerinte mi lenne a teendő. Ezen beszédből közlöm Rochlitz Kálmán vezérkari tiszt nagy munkájának Sidneyben 1868-ban írt negyedik kötetéből a következő végső részt: „Az ő (a Görgei) meggyőződését a követendő ut felől ezen levél foglalja magában. Ő ezt fel fogja olvasni. Azután ő távozni fog a hadi tanácsból, nehogy jelenléte által bármely nyomást gyakoroljon a szabad véleményesére. Az urak vitassák meg higgadtan és alaposan az ő levele tartalmát és annak, hogyha elfogadják, minden következményeit. Azután határozzanak. Ha azt határozzák el, hogy a levél elmenjen Rüdigerhez: akkor a levél tartalmában el van döntve a kérdés. Ha elvetik e levelet: akkor hozzanak más, tevőleges határozatot. Ő előre kijelenti és erre kötelezi magát, hogy bármit fog a haditanács határozni, ő keresztül fogja azt vinni. Egyre azonban komolyan kéri és inti a jelenlevőket, hogy e levél elküldésének

a korrektora. A háztartásnak és a korhelykedésnek a költségeit azonban a leánya teremti elő a leckeóráiból.

Az első találkozás többször megismétlődött, később mindennaposá vált, míg végre egy napon fölkiéverte a szegényes lakásba is.

Az apa a szomszéd szobában aludt éppen, ketten voltak csak. Lankás István szembe ült a leánnyal, az asztalon át megfogta a kezét s aztán halkán, de nyugodt, tiszta hangon beszélni kezdett. A leánynak helyenként szívére elállott a fiatalember szavaitól, de mintha lidércnyomás bénította volna meg, végig kellett hallgatnia az egészet.

— Szegényebb vagyok a nyomorult Lázárnál is. Mert ha azt mondom, hogy fogadjja el a kezemet és legyen a feleségem, akkor is én vagyok az, aki ajándékot fogad el. Es én még csak ennyit sem ajánlhatok föl. A családom mindig elibe állana a kinyujtott kezemnek. De csak az üres ceremóniát nem adhatom. Azt az esküt, amelyet az oltár előtt mondanak el és amely mit sem ér, ha a szívben nem előzi meg a másik eskü. Magam, vagyonom, szerelmem szabad és azt ime a lábaim elé teszem. Amit mondok, az talán megrémíti első pillanatban, de ha megéri szavaim mögött a becsületet szándékok, be fogja látni, hogy csak az előítélet riasztja vissza. Én az egész életemet kérem és az egész életemet kínálom érte. Beszéljen akármit a társadalom, én hiszek ennek az ajánlatnak a tisztességében, mert a szerelem sugalta és a szerelem, ah, az csalhatatlan.

A leány elszörnyedve hallgatta végig ezt a

beszédet, aztán némán ajtókat mutatott a fiatal embernek. Ekkor adta át István a névjegyet, mielőtt — utoljára — kezét csókolt a leánynak.

III.

Két hét múlva nagy meglepetés várta Bellát, amikor délben hazasielt. Ez a meglepetés az apja volt, aki hosszú idők óta először volt ébren ilyen tájban. Teljesen józan volt és a szokásosnál is mogorvább. Durván rákiáltott a leányára:

— Hát te hol csavarogsz ilyenkor? En ugyan akár éhen veszhetek idehaza, te pedig az utcán cifrázkodol addig.

— De apa... hiszen tudja, a leckeórák...

— Mindig azok a leckeórák! Persze, ez a mentség jó mindenre. Ha más valaki hallaná, azt hinné, hogy reggeltől estig csupa leckeórát adsz és a házat fölveti a pénz. Az ám! Ha-ha-ha! Fölveti!

Az öreg dühösen forgatta ki a nadrágzsebeit és ordítva folytatta tovább:

— Hát ha annyi a leckeórád, mutasd, hol van amit keressz? Hol a pénz? Hadd lássam! Ide azzal a pénzzel! Ha ha ha! Nekem egy fityingem sincs, a legszükségesebbre sincs, még egy rongyos pikkolóra sincs és ez a céda...

— De apa!...

— Hallgass! Engem ugyan nem ámitsz többet! Vagy felelj, hol a pénz! Erre felelj, érted?

Az arca sötét lilaszínre vált, a szemében szomjas fény lobogott. Órjögve ismételte:

— Hol a pénz? He? Erre felelj, hol a pénz!

Főlemelt ökölrel rohant a leányára. Bella rémülten nézte a dühnek ezt a váratlan kitörését, de aztán elsápadva kiáltott föl:

— Meg ne üssön, mert...

— Még te fenyegetőzöl!...

A leány felsikoltott aztán tehetetlenül rogyott össze. Ezt az apa is megsokálta és dörögve vouult vissza a másik szobába...

Bella fölment a fejét és táglalt pupillákkal, szilajul nézett körül. Ha most tükröt tartottak volna elebe, nem ismert volna magát. Egyetlen köny sem volt szemében, az ajkát összeszorította dacosan, csak a sápadt arca mutatta, hogy mi történik a szívében.

Egyetlen hang nélkül föltüzte a kalapját, haját végigsimogatta, a ruhájáról levette a port, aztán hátra sem nézve, kiépett a folyosóra.

IV.

Gondolkodás nélkül, kábultan sietett ki az utcára, amely végtelennek, rejtelmesnek, idegennek látszott előtte most, hogy céltalanul vágott neki.

E nagy város közepén egy folyékony mágnes húzódik végig, amely büvös erővel szívja magához a tömegből a boldogtalánokat, a meghasonlott szívűeket. Ott ödöngenek ők a Duna partján és szédülve néznek a vasrácba kapaszkodva az örök, szakadatlan viztükörre. Ideért Bella is és fáradtan roskadt egy padra.

Sokkal zagyvábbak voltak még a gondolatsai, semhogy számolhatott volna a helyzetével. Az az egy volt csak világos bizonyosság előtte, hogy a régi életének örökre vége van.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

elhatározása esetében senki se tápláljon magában semmiféle rózsás reményeket, mert mi minden valószínűséggel egyenest a veszthelynek megyünk elébe.

S hozzá teszi még Rochlitz: „Görgei azt mondta, hogy a hemzet magva áll zászlói alatt és azt kellett volna zászlószékre vinni csupán azért, hogy hű dicsőségét nevelje. Görgei legyőzte dicsvágyát, öntudatosan kitette magát a nyugodt gondolkodáshoz nem szokott tömegek megvetésének. A helyett, hogy még egyszer megfürödjék ellenségei vérében, ő Világosra vonul és az orosz csapatok elé lép azon derült nyugalommal, melyet csak a teljesített kötelesség öntudata s a közönséges emberi fölény érzete adhat meg.” S ezt írja az a Rochlitz, aki mint maga leírta, hat nappal előbb a legérzékenyebb sértést kapta Görgeitől.

Görgei aztán a levél felolvasása után eltávozott a haditanácsból. S az nem feszélyezve senkitől, egyhangulag azon határozatot hozta, hogy az adott körülmények között az egyedül helyes út a fegyverletétel, hogy tehát a levelet el kell küldeni. Pedig abban a haditanácsban jelen voltak a Görgei ellenségei közül Nagy Sándor tábornok és Asbóth Lajos ezredes is. Ismétlem, a fegyverletétel egyhangulag határozottat el, csak két tagnak: Zambely Lajosnak és Markovics Adolfnak a tekintetben külön nézete, hogy azt az osztrákok s nem az oroszok előtt lenne célszerű végrehajtani.

A hozott határozatot aztán egy három tagból álló küldöttség: Kiss Ernő altábornagy, Aulich és gróf Leiningen tábornokok vitték meg Görgeinek. A négy hős ezen nehéz percben szótlannul ölelte meg egymást.

Ezzel meg lett pecsételve a Görgei hadseregének sorsa, s még azon éjjel követség vitte és pedig gróf Bethlen Gergely ezredes, gróf Esterházy István százados és gróf Schmeidegg Kálmán szintén százados, a levelet Rüdigerhez, s a hadsereg is megindult Világos felé.

Másnap, aug. 12 én este felé maga Görgei személyesen tudatta egyenként a hadtestekkel a haditanács ezen határozatát, tudatva különkülön velük, hogy hoinap leteszi a fegyvert az orosz hadsereg előtt, s hogy kegyelemre adja meg magát. A harc jelen sanyaru állapotában ezen lépés hazafias és nem gyalázatos; hogy életveszélyes: azt nem lehet tagadni. Ő egy derék hadseregnek szétzüllesztését tartja gyalázatosnak.

Először a I. hadtesthez szólott, azután azoktól egy „Isten velünk!”-kel elbucszván, a hős III-ik hadtesthez röviden, melegen megköszönve annak tündöklő vitézségét, s végül a

saját nevében a VII. hadtesthez, de itt már alig tudta visszafojtani feltörő érzelmeit.

Sötét este lovagolt vissza a Bohus-kastélyba, és egyetlen ember sem akadt olyan a 17 000 fegyveres honvéd között, ki a fegyverletételt szükségtelen, hazaáruló tény, ek tekintette volna, mert ha csak egyetlen egy is akadt volna olyan, bizonyára lelőtte volna lováról fővezérét s azt akkor senki ki nem nyomozta volna. Hogy ez nem történt meg: az amarra nézve kétségtelen bizonyíték.

Ez az aradi haditanács és a világosi, helyesebben: szállósi fegyverletétel elhatározásának igaz, történelmi leírása. S ehhez még csak annyit adunk, hogy Görgei is németül beszélt, a Rüdigerhez intézett levél is németül volt fogalmazva s magának a haditanácsnak a tanácskozási nyelve is német volt. Es ez az adott viszonyok között magától érthető s természetes vala. Hiszen tábornokaink s főtiszteink közül igen sokan nem tudtak magyarul, nem tudott például sem Leiningen, sem Pöltenberg, nem tudott Guyon s nem Bem sem, s a ki tudott is: az is jobban tudott németül s ez volt a társalgási nyelve.

Innen folyt aztán, hogy nemcsak a haditanácsok, de a hivatalos iratok nyelve is leginkább a német volt. Nemcsak Görgeinél, a ki különben irt gyönyörű s ma is irodalmi példányul használható napi parancsokat magyar nyelven is, mint például a Márki által eredetben közölt s az áprilisi győzelmekre vonatkozó proklamációt, de Bem apónál is, kinek tábori parancskönyvét csak 1896-ban hozta nyilvánosságra Szabó Samu.

TÁVIRATOK.

A romániai zsidók.

Bukarest, december 27. A szenátusban egy szenátor egy zsidó lakos honosítási kérvényének tárgyalása során azt ajánlotta, hogy a törvényhozó testület, tekintettel a zsidóknak a külföldön Románia ellen terjesztett rágalmaira, bizonyos ideig zsidóknak ne adja meg a honosítást. Gradisteanu szenátor szembeszállt ezzel a felfogással. Harót közoktatásügyi miniszter a kormány nevében azt mondta, hogy nem szabad különbséget tenni az idegenek között. A törvényeket mindenkivel szemben igazságosan és egyenlően kell alkalmazni. A mi a Románia ellen terjesztett rágalmakat illeti, azokkal a

miniszter nem akar bővebben foglalkozni. Az igazság ki fog derülni és el fogják ismerni, hogy Románia türelmes és jóindulatu mindenki iránt, még ellenségei iránt is. De nem szabad a rágalmozóknak ürügyet szolgáltatni. (Élénk helyeslés és taps.) A szenátus végül megszüavazta a honosítást.

Chamberlain utja.

Durban, december 27. Chamberlain gyarmatügyi miniszter a városházán való fogadás alkalmával a polgármester üdvözlő beszédére kijelentette, hogy délafrikai utazásának két célja van. Az egyik az, hogy a király és a kormány nevében kifejezze rokonszenvét a tengerentuli vérrokonok iránt és egyúttal azt a kívánságot, hogy jobb egyetértésre jussanak arra nézve, mikép lehetne tartóssá tenni a gyarmatok és az anyaország között való viszonyt, a melyet a háboru megláztott. Másik célja az, hogy olyan információkat szerezzen, a melyeket csak a helyszínen lehet sikeresen és teljesen megszerezni.

Egyről-másról.

(Ünnepi hangulatok. — Minden elmúlik. — Sok a bűnös. — Szenzációk a trón lépcsőjén. — Fény és árny.)

Írta: Lux Terka.

Budapest, december 27.

Salamon királynak volt egy gyűrűje, a melyre az volt felírva: „Minden elmúlik.” El a reménység, az öröm, a bu és kétségbeesés, a ma és a holnap, — minden elmúlik. Nem tudom, hogy a böics királynak nem volt-e egy másik gyűrűje, ilyen felirással: „De minden elülről kezdődik.” Elülről: a reménység, az öröm, a bu és kétségbeesés, a ma és a holnap — minden elülről kezdődik.

Amíg a világ fenn fog állni, mindig lesznek gyerekek, akik szent és naiv hittel várják a Jézuska születését s az ő ajándékát: az angyaloktól küldött fényes karácsonyfát. Ezekben a tiszta kis fejekben mindig fog működni a legendás fantázia: a ragyogó menyország kapujáról, honnan szent karácsony estéjén utnak indul a millió és millió fehér ruhás angyal és vállukon a karácsonyfával szállnak lefelé, a földre.

Azután a legendás illúzió, a gyanutlanság és érintetlenség tiszta hajlékából évek múlva — elrepül, szétfoszlik. Elmult. Később, a konkrét tudás nyomában a reménység fakad. Még később a reménység hitelvesztett egyénné válik, az örömeiket is lemárja az idő rozsdája és a kétségbeesett lélek: Messiásért kiált.

Es várjuk a Messiást, amíg szívünkben az utolsó hur is elpattan. Minden elmúlik... Es azután ismét elülről kezdődik minden. Másik tiszta fej-cskében születik meg a legendás fantázia és így tovább.

S kigyulnak a vad erdőnek levágott galyai a szelid otthonokban, kis kezecskék tapsolnak a vékony gyertyácskák lobogó fényének, a piros arany szálak felhőt boidog gyermekszemek nézik s a nagyoknak sok vihart átéltek lelkéből is felszakad a vágyakozó sóhaj: bár csak minden ember lelkében megszületne ma a Messiás!

Kétezer esztendő előtt nem volt rá nagyobb szükség, mint most lenne. Csak hogy most nem egy embernek kellene magát megváltania az emberiségért, hanem kiki saját magát kellene, hogy megváltsa.

Sok a bűnünk, Uram, takard el szemeidet, hogy ne lásd és meg ne gyűlölj minket! Nem is annyira a bűnünk sok talán, mint inkább a lelkünk beteg. Valami veszedelmes bűbáj ha-

Egyszerre végignyíllalott agyán egy gondolat. A zsebébe nyúlt és egy gyűrűdött névjegyet vett ki onnan. Elolvasta: „Lankás István, lakik Medve-utca 21.”

Ráemlékezett, hogy ez az utca a városliget felé van, ott, ahol vidám nyaralókba aprózódnak el a komr bérkaszárnnyak. Bárha fáradt volt, mégis gyalog indult el a hosszú utra. A Kálvária-utat is könnyedén megtette volna mostan.

Es hogy valamelyes cél szegte végét utjának, a gondolatai is határozottabbak lettek, mint az előbb. Visszaemlékezett Istváura, aki annyira szerette őt. „Akármikor gondol is reám, biztos lehet benne, hogy találkozik az én gondolataimmal...”

Sajátságos! Istvánnak minden szava föllevenedett előtte most és e szavak erőt, bizalmat öntöttek beléje. Egyszerre szépnek, tetszősnek találta a jövőt, amely utja végén várakozik rá.

Észre se vette, máris céljához ért. „Medve utca 21. szám.” Egy gyönyörű kis palota állott díszes kertcska közepén. Valóságos tündérvilág, amelynek márványfalai alatt azonban egyszerre remegés fogta el a szívet. A gazdagság exkluzív levegője terjengett itt.

Az ajtó réztábláján a Lankás István nevét olvasta és féltékeny megnyomta a csengőt. Vadászruhás inas nyitott ajtót neki és egy tágas előszobába vezette, amelynek ajtajában két hatalmas bronz sarkány állott őrt, akár a mesékben... Bella azt hitte, hogy talán tévedett, mégis elfuladt lélekzettel kérdezte:

— Itt lakik Lankás István ur?

— A méltóságos urat tetszik keresni? Tessék besétálni.

Bevezette a fogadó terembe, amelynek falairól a sötét díőfaburkolat árasztott vörös főlhomályt. Az inas diszkrét udvariassággal mondta:

— Tessék helvet foglalni. A méltóságos ur nemsokára hazajön.

Bella gyorsan fölállott.

— Ab? Hát nincs idehaza? Akkor nem is várom. Rettenetesnek találta ezt a gazdagságot. Ugy érezte, mintha borzasztóan megcsalták volna és valami különös illat volt a teremben, a mely a bűnre emlékeztette. Ha egy szegény hónapos szobát talált volna: boldog lett volna, de így... ah, e pillanatban vágyakozva gondolt arra a durva ököltre, amely az imént meg lesújtott reá. S inkább zuzza szét ez az a kéz, az a kegyetlen apti kéz, minthogy itt átölje ez a selymes, puha pompa.

Kilopódzott a teremből, de az előszobában vigyorogva marasztalta az inas:

— Tessék csak várni! Nem sokáig késhe-tik már a méltóságos ur!

— Zavartan dadogta;

— Majd talán máskor... Isten vele!...

Gyorsan nekiiramodott az utcának, mintha a szörnyű rémek kergették volna. Mikor megpihent, akkor látta csak, hogy kint van a ligetben. Tágult tudóval szította a friss, szabad levegőt és önkénytelenül is hálálkodva nézett az égre, amely zavartalan, derűs kékséggel mosolygott le reá.

talma van rajtunk, mintha süllyednénk visszafelé, a letűnt évezredek homályába. Mintha a nagy Pán idejében ólénék és inkább volnánk szatírok, mint emberek. Betegek vagyunk, Uram, betegek és nem bűnösök! Küld el a te Messiásodat, aki meggyógyítja a világnak beteg szívét.

Csupa nyavalya mindenfelé, melyekre könyveműen ráütik a bűnnek bélyegét. Fejedelmi asszony elhagyja otthonát, öt kis gyereket s a világ azt mondja erre, amit a fejedelemasszony hisz: *mert hogy szeret* . . .

Mekkora megtövelődés, milyen félreértés, mikor itt csak betegségről van szó. Egy kis német hercegcsalád gyermeke, aki patriarkális egyszerűségben és erényekben növekedik a féjhezmenetele után, rövid néhány esztendő alatt öt gyereknek ad életet, az ilyen asszony nem bukik el, ha elbukik is, és nem bűnös, ha bűnös is. Beteg . . . És az a demoralizáció, ami a levegőben van, egy egész világnak a rettenetes rákfenéje, tehát: a betegség.

Es újra csak a világot meggyógyító Messias után kiáltunk szent-karácsony estéjén, elmerülve a gyöngye kis gyertyácskák lobogó fényének nézésébe. Az utcákon nyüzsg, hullámzik a nép. A nagyvárosi üzletek káprázatos kirakatai előtt egyformán megáll ur és szegény, egyik azzal a gondolattal: mit vegyek meg ezek közül? A másik meg keservesen monologizál magában: eh, menjünk tovább, nem szegény embernek való itt semmi!

Fogat fogatot ér ez elegáns utcákon, arisztokrata dámák, előkelő asszonyok, elegáns félvilági hölgyek szállnak ki drága bundáikban és az inas megtölti a kocsit belsejét drága limlomokkal, értékes csecsebecsékkel, míg a szerény viszonyok közt élő polgárasszonyok a Kerepesi-úton szerzik be kis ajándékaikat.

De a legnagyobb és legigazabb örömet azokkal az olcsó kis gipsz babákkal, letört láku primitív kis falovakkal, savanykás narancsokkal érik el, amelyeket a külső-kerepesi és váci utakon vesznek meg a szegény munkás-emberek és asszonyok a maguk kis cseméjéért.

S így, legalább egyszer egy esztendőben, valami egy gondolatban csendül össze az emberiség lelke: örülni és örömet szerezni. Bár csak sok más gondolatban is így csendülne össze a lelkük, hogy jönne el a földre: a béke, szeretet és bocsánat szent háromsága.

Ki tudja, talán az is eljön! Szép tiszta, kékesen lilaszínű a téli ég boltozata s keletről kigyul a betlehemi csillag. A házak ablakaiból derűs fény árad ki, az emberek sietve, szinte szaladva mennek otthonukba, ezen a napon mindenki övéi mellett akar lenni. Csak egy néhány elhagyatott, egyedül álló ember ül a rosszul világított, büzös koresmasztalnál s a mig keserű virágfájdalommal néznek tele poharukba, talán arra gondolnak, ami a Salamon király gyűrűjébe volt bevésve: *ejh, ugyis minden elmúlik!* El, de aztán minden elől kezdődik!

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Nilusi varázsló, operetta. Este: Robinsonok, vígjáték; Bajasszók opera. (Páros bérlet.)

Hétfő: Lili, operetta. Hegyi Aranka vendégteljesítmél. (Páros bérlet.)

Kedd: Hoffmann meséi, operetta. Hegyi Aranka vendégteljesítmél. (Páros bérlet.)

* Hegyi Aranka vendégteljesítése. Zilahy Gyula igazgató karácsony második napján felutazott a fővárosba, hogy a vendég-szereplések érdekében a szükséges intézkedéseket megtegye.

Eljárásait siker koronázta, mennyiben sikerült neki Hegyi Arankát, a Népszínház kiváló művésznőjét két vendégszereplésre megnyernie. Hegyi Aranka két legjobb szerepében fog bemutatkozni és pedig *Lili*-ben és *Hoffmann meséi*-ben, mely két szerepével a legnagyobb diadalt aratta. Az első fellépése Liliben már hétfőn lesz, a Hoffmann meséiben pedig kedden lép fel. Hegyi Aranka hétfőn délelőtt a gyorsvonattal érkezett Aradra.

* Kordy hangversenye. Budapest hangversenyt látogató közönségének felette élvezetes estét nyújtott a világhírű aradi művész Kordy Dezső hangversenye. A jelenlévő műértő közönség és kritikusok egyhangú lelkesedéssel ünnepelték a művészt. Játéka meglepő. Technikája briliáns érzése nem pózolt, hanem az istenadta tehetségnek igazi játéka. Ha belemelegszik játékába, nem lát közönséget, nem érdekli semmi, hanem játszik igazán, szívhez szólóan, mesterien. Hogy munketkülönösen érdekel, annak oka az, hogy Kordy közönlük való, a mi városunk fia. Édes atyja Klein S. az Asztalos Sándor-utcai híres arany ABC üzletnek volt a tulajdonosa. Maga is művelt ember és kitűnő zenész volt, ki fiában hamar felismerte a zenei tehetséget, mely később kiváló mesterek vezetése alatt valóságos művészetté fejlődött. Kordy aradi hangversenyét január 4-én rendezti.

* Egy színigazgató bajai. Szalkay Lajos miskolci színigazgató ellen tudvalevőleg azt a vádat emelték, hogy társulata mögtagjaival baszkodik. Ugyilátszik ennek a vádnak következő ménye az, hogy Szalkay levelet írt Tarnay Gyula alispánnak, mint a miskolci színház-üzlet elnökének, melyben tudatja, hogy 1903. virágvasárnaptól kezdve a miskolci színház és kerület igazgatói állásáról lemond.

Regények a trón körül.

(A szász udvar szerelmi botrányai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Még mindig bő anyagot talál a szenzációra éhes érdeklődés a megszökött fejedelmi személyek ügyében. Nevezetesen, lényegbevágó fordulat nincs, de a részletek is jelentősek. Közülök a legnevezetesebb az, hogy a szász trónörökösne Amerikába készül kivándorolni, s hogy bátyja már elutazott Genfből, még pedig állítólag Dél-Afrikába.

Az sem érdektelen körülmény, hogy a hercegasszonynál járt egy udvari hivatalnok és valószínű, hogy megbízatása a visszatérés megkísérlése volt. Utja persze eredménytelen maradt, ellenben annyi eredménye mégis volt, hogy a botrányok egy új szereplőjét fedezte föl egy udvari orvos személyében, aki szintén egész fiatal ember. Hogy mi a szereplése, arról még homályosak a hírek.

Az újabb értesülések a következők:

A titokzatos doktor.

Genfből jelentik: Lipót Ferdinánd főherceg, a ki a szász trónörökösnevel és Gironnal egyidejűleg érkezett a hotel d'Angleterre-be, ma elutazott Genfből, de Luiza hercegasszony itt maradt. A trónörökösne minden összeköttetést megszakított a szász udvarral.

Drezdából egy udvari hivatalnok érkezett ide. Az illető eddigelé nem tudta minden kétséget kizárólag megállapítani a trónörökösne kísérlőjének személyét. Az udvari hivatalnok azt hiszi, hogy a trónörökösne kísérlője egy fiatal udvari orvos, a ki a trónörökösnet legutolsó lebetegedésekor gyógyheselte.

Az udvari orvos, akit a drezdai udvari hivatalnok a szász trónörökösne kísérlőjében felismerhetni vélt, 25 éves, magas, karcsu, rendkívül szép férfi. Az udvari hivatalnok ma el-

utazott Genfből, mert a trónörökösne elhatározása megmásíthatatlan.

Lipót Ferdinánd főherceg rendezte testvére szökését. Az is tény, hogy a főherceg Dél-Afrikába készül.

Az olasz rendőrség nagyon kényes megbízást kapott. Utasították ugyanis egész Olaszország rendőrségét, hogy ha a szász trónörökösne a Rivierára utaznék, vagy bárhol Olaszország területén tartózkodnék, állapítsák meg, hogy mikor, hol és milyen körülmények közt születik meg a trónörökösasszony gyermeke. Ez az utasítás egy körözvény pontosságával kíván meg minden körülményt, az olasz rendőrségtől a születendő gyermekre nézve.

A trónörökösne nyilatkozatai.

Egy francia hírlapíró fogadott tegnap a szász trónörökösne. Elmondta neki, hogy nem engedni magát meginterviewoltatni, annyit azonban kijelenthet, hogy nem akarja ő is magát halálra kíméltetni mint a többi hercegasszonyok. A lapok tendenciózus nyilatkozataival csak azt érték el, hogy a trónörökösne az igazságot minden szépitgetés nélkül nyilvánosságra fogja hozni. A trónörökösne még megjegyezte, hogy meggondolta minden lépését s levont eleve is azokból minden következményt.

Egy bécsi lap levelezője is beszélni akart a trónörökösnevel, ezt azonban már nem fogadta. De megüzente neki, hogy Lacheral ügyvéd fogadja. Az ügyvéd a trónörökösne megbízásából a következőket mondta az újságíróknak:

A trónörökösne fivére, Lipót Ferdinánd főherceg kísérlőjében érkezett Genfbe, a ki azért jött vele, hogy tanácsos elállassa a trónörökösne nem tér vissza Drezdába, mert attól fél, hogy azonnal örülnek fogják deklarálni és elvisszik az örültek házába. Azt el akarja kerülni, mert neki semmi baja sincs, ő egészséges, időközben azonban ügyvédje mindazokat a lépéseket meg fogja tenni, a melyek házasságának felbontásához vezetnek, akár Genfben, akár Bécsben, Drezdában vagy Lipszében, hogy ha lehetséges, az ügyet békésen fogja elintézni.

A szász udvar hangulata.

Münchenből táviratozzák, hogy a szász trónörökösne egyik ottani előkelő rangú barátja ma a trónörökösnetől Genfből levelet kapott, a melyben ez részletes képét adja Drezdából és Salzburgból való elutazásának. A levél mindenestre nagy lelki depresszióra vall, de korántsem mutat szellemi gyöngeségre, a mit némelyek a trónörökösnevel konstataálni szeretnének. Sőt elevenen és tisztán van megírva. A hercegne a levélben keserű panaszokra fakad ama bánásmód miatt, a melyben a drezdai udvarnál része volt. Főudvarmesternője által olyan módon figyeltették meg minden lépését, a mely tarthatatlanná tette neki a helyzetet. Minden csekélységbe beleszóltak, még az olvasmányait sem választhatta meg saját tetszése szerint. Különösen rossz néven vették neki, hogy a szász nép sokkal jobban szerette, mint a férjét. A trónörökösne levelében a fiatal belga tanítóról is említést tesz, majd a nagy szeretet hangján szól gyermekeiről, a kiket legjobban szeretett volna magával vinni.

A szász udvarnál a trónörökösne jövőbeli társadalmi és politikai állásáról tehetőan tanácskoztak és elhatározták, hogy a trónörökösnet mindenekelőtt a jogairól való önkéntes lemondásra szólítják föl és ha ezt megtagadja, azzal az indokolással, hogy házasságtörést követett el, a szász koronára való minden jogától nyilvánosan megfosztják.

Lipót Ferdinánd főherceg azt az okmányt, melyben lemondását rangjáról és jogairól tudomásul veszik, már megkapta.

Adamovics kisasszony.

Lipót Ferdinánd főherceg szerelmi viszonyára vonatkozólag pikáns részleteket jelentenek Bécsből. Eszerint a főherceg és Adamovics Vilma már 1896. év február havában tehát 6 éve éltek együtt Bécsben, sőt akkor már egy hat hónapos gyermekük is volt. Az együttélés úgy volt lehetséges, hogy a herceg „Wölfling” néven jelentette be a lakást. Egy alkalommal azonban a lakásra a főherceg teljes címével ellátott postacsomag érkezett és így a főhercegnek kitudódott a viszonya és az inkognitója. Ekkor Adamovics Vilma és gyermeke Brünnebe költöztek.

Lipót Ferdinánd főherceg 32,000 korona évi apanázst huzott és ezenkívül még mint ezredes is fizetést kapott. Mégis nagy pénzügyi zavarokba jutott és atyjának kellett beavatkozni hogy adósságait rendezze. Szökésekor a főherceg valószínűleg csak nagyon kevés készpénzzel rendelkezett. Nővérének magával vitt vagyona összesen mintegy 200,000 koronára becsült ékszerből áll. Adamovics kisasszonynál van továbbá még néhány ezer korona, melyet neki a főherceg ajándékozott.

Ugy a toszkánai nagyherceg, mint a szász trónörökös kijelentették, hogy a szökevények az ő részükről semmiféle anyagi segílyre nem számíthatnak. Hogy mik a trónörökös és Lipót Ferdinánd további szándékai, még egyik udvarnál se tudják. Nem csodálkoznak rajta, ha azt hallanák, hogy Amerikába akarnak kivándorolni. Egy verzió szerint Lipót Ferdinánd főhercegnek az a szándéka, hogy Dél-Afrikába megy.

Mit mond a nyelvmester?

André Giron a genfi szállóban fogadott ma egy hírlapíró. Giron középnapyságu fiatalember, aki igen jó benyomást tesz. Csinos férfi, akin azonnal meglátszik a nem germán típus. Öltözködése elegáns, föllépése egyszerű; nem mondható éppen szép embernek, de van benne valami finom, kedves és megnyerő.

Giron nem néz gond nélkül a jövő elé; eimondta, hogy Zürichben találkozott a trónörökösével. Eredetileg nem az volt a szándékuk, hogy hosszabb ideig maradjanak Genfben; itt csak ruhát és fehérműt akartak vásárolni és azután folytatni akarták útjukat a melegebb Délvidék felé. Szerettek volna Mentonéba menni, de attól kellett félniök, hogy a szász hatóságok viselkedése miatt össze fognak ütközni a rendőrséggel és most Svájcban sokkal biztonságban érzik magukat. Egyébiránt Lachenal ügyvéd, a kinek tanácsát a szökevények kikérték azt mondta Gironnak, hogy lehetséges, hogy Genfben is lefognák őt tartóztatni, de ebben az esetben azonnal szabadlábra helyeznék, mert nem tudják róla bizonyítani, hogy valami jogellenes cselekedetet követett el.

Az Angletterre-szállóban lakik egy Schwarze Artur nevű drezdai rendőrhivatalnok is, akinek jelenléte nagyon kellemetlenül érintette a trónörökösét és Giron. Mind a ketten nagyon sok levelet kaptak, amelyeknek írói szimpátiájukat fejezték ki nekik. Giron azt mondta a tudósítónak, hogy a trónörökösnek nagyon szerencsétlennek érezte magát a drezdai udvarnál, a hol minden ember bigott, ahol minden csupa formaszörűség, ahol engedelem nélkül még csak nevetni sem volt szabad; ehhez járult még az is, hogy férje, a trónörökös egyáltalában nem értelmes ember, külsejével keveset törődik, egy szóval valóságos paraszt, míg a hercegnő nagyon tehetséges, értelmes és művelt asszony.

A tudósítónak kérdésére, vajjon nem sajnálja-e a hercegnő öt gyermekét, Giron azt felelte, hogy a hercegnő semmit sem sajnál

ugy, mint gyermekeit; csak az igen fáj neki, hogy tőlük nem bucsuzhatott el, de biztosan reméli, hogy házasságának felbontása után is látni fogja őket, mert ezt a jogot minden elvált asszony élvezi, de ha a szász udvartól függne, úgy talán ettől a boldogságától is megfosztanák. Giron reméli, hogy a hercegnőt feleségül veheti, de belátja, hogy a válás nem könnyű dolog. Nagyon kellemetlen nekik az emberek kíváncsisága, de ezen nem tudnak segíteni.

A legújabb hírek.

Drezdából táviratozzák: A Habsburg- és Wettin-királyi ház a szász trónörökös pár ügyének elintézése végett találkosót tervez.

Párisból jelenti a táviró: A *Matin* egy munkatársa a mai napon meginterjúvolta Lipót Ferdinánd főherceget. A főherceg kijelentette, hogy úgy ő, mint nővére a trónörökösnek, nyugodtan élnek Svájcban és semmitől sem kell tartaniok, mert büntetendő cselekményt nem követtek el.

— Mindent elhagyok — mondotta a főherceg — mindenről lemondok, többé sohasem lépök osztrák földre s mint egyszerű, de szabad polgár óhajtok élni...

A főherceg két nappal Genfben érkezése után levelet kapott Ferencz József királytól, aki felszólította, hogy nővérével együtt térjen vissza. A főherceg azt felelte, hogy nagyon sajnálja, de a felszólításnak nem engedelmesskedhetik, mert egyikük sem tudja többé elviselni az udvari életet.

— Egyébként — ugymond a főherceg — ügyünkhöz senkinek semmi köze. Mi azt tesszük, amit jónak hiszünk.

Hogy mikor veszi feleségül Adamovics Vilma, arról a főherceg nem akart nyilatkozni.

Müncheni távirat szerint Adamovics Vilma két hét előtt Bajorországból kiutasították.

Giron nyelvmester az *Echo de Paris* munkatársának kijelentette, hogy a trónörökösnek feleségül fogja venni. Ügyük elintézése után Párisba költöznek s reméli, hogy ott megkeresi a kenyerét, ami annál könnyebben megy, mert a hercegnő az egyszerű életmód kedvelője.

Lipót Ferdinánd főherceg a mai napon Adamovics Vilmaival Montreduxban, Genftől két óra járásnyira utazott. Az elutazás ügyvédjük tanácsára azért történt, hogy az udvarral való tárgyalás meglegyen könnyítve és mert az ügyvéd sokkal ildomosabbnak tartja, ha most a két testvér nem egy helyen tartózkodik.

MULATSÁGOK**Atléta-piknik.**

— A ma esti mulatság. —

Arad, december 27.

Az idei farsang némileg időnek előtte, szent karácsony hetében köszöntött be. Az atléták azok, akik a farsangot piknikkel és bállal kezdik meg. Az atléta-bálra nagyban folynak az előkészületek, s ma este izelítőnek a klub három fiatal és agilis tagja a klub vívótermében kedélyes pikniket rendezett.

Az izelítő sikerült, valószínű tehát, hogy a bál is jó sikerrel fog végződni. A hol máskor kardcsattogtatás hangzik, ott ma folytonos ujjazás tette hangossá a termet. Az atléták alaposan respektálták ezt a magyar közmondást: „Ha rövid a kardod, told meg egy lépéssel”, csak hogy megváltoztatták imigy: „Ha rövid az éjszaka, told meg a hajnallal”, mert még hajnalban, napfölkelte után is vidám zene vegyült a Minoriták palotájából a hajnali szürkület utcalármájába.

A mulatságon a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Boros Béniné, Boros Vidáné, Boros Ivánné, Bölöni Béláné, Kugler Istvánné, Sarlot Domokosné, ifj. Szalay Károlyné, Szathmáry Jánosné, Szél Ernőné, Szkrainka Lajosné.

Leányok: Boros Anna és Margit, Boros Dora és Malvin, Bölöni Margit, Hadfy Elza, Kugler Lala, Sarlot Fanni, Simon Karola és Mili, Szathmáry Ilona, Szél Ilona, Szkrainka Emmy.

(=) **Sylvester-estély az ipartestületben.** Az iparoskör tagjai az iparos ifjak egyletének közreműködése mellett Sylvester este kedélyes és családos jellegű mulatságot rendeznek az ipartestület nagytermében. Éjfél előtt kardalok, műkedvelő előadás, szavlatok és zene fogja a közönséget szórakoztatni, éjfél után pedig az új évet táncal fogják megkezdeni.

(=) **Karácsonyi mulatság.** Az idei farsang már karácsony másodnapjával köszöntött be a tánc kedvelő ifjuságra. Néhány aradi család összeállott, hogy a karácsony ünnepe, a táncnak hódoljon. Minden tekintetben sikerült mulatság volt ez, mely a Millenium-vendéglő külön termében zajlott le s melyhez a zenét Gyurkovics testvérek zenekara szolgáltatta. A mulatságon, mely a hajnali órákban ért véget, a következő hölgyek voltak jelen:

Asszonyok: Arpad N. né, Basch Istvánné, Czeiler Istvánné, Cziráky Alajosné, öz. Czirkai Ferencné, Ernyei Gyuláné, Frick Józsefné, Hendl Odönné, Jánossy Jánosné, Kresz Ferencné, Kovács Gusztávné, Rudkovszky Ferencné, Schauer Jánosné, Stoll Károlyné, Urban Endréné, Walthier Rezsőné.

Leányok: Arpad Ilona és Hedvig, Basch Istvánné, Brunner Margit, Cziráky nővérek, Czirkai Irén és Margit, Ernyei Eugénia, Hendl Vilma és Irén, Jánossy Magdolna, Kresz Vilma és Erzs. Kovács Vilma, Jerne és Magda, Schauer Mariska és Lujza, Steil Amália és Stefánia, Stramberger Malvin, Sütő Mariska, Tonesz Lujza, Vitkai Emma.

A kiegyezés küszöbén.

(A miniszterelnök bécsi útja.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

A kormányhoz közel álló forrásból jelentik nekünk, az alábbiakat:

A politikai szituációt ez idő szerint teljesen és kizárólag a kiegyezés dominálja. A két kormány tagjainak legutóbbi bécsi összejövetele alkalmával a várva-várt döntés nem következett be. Sőt úgy tudjuk, hogy lényegesebb közeledés sem történt a vitás kérdések megoldásának tekintetében. Önkényt következik ebből, hogy a politikai helyzet kritikus jellegéből mitsem vesztett, sőt eltelvén ismét egy hét, a mellyel a reánk nézve fatálisra válható határidőkhöz közelebb jutottunk, a szituáció még aggasztóbbá fejlődött.

Az feltétlenül bizonyosnak vehető faktum, hogy a kiegyezés egyáltalán nem jöhet létre, ha az osztrák kormány és főképen annak elnöke még mindig hangoztatott követeléseitől el nem áll. Bizonyos továbbá az is, hogy mire a parlament január hó 9-én újból összejön, tiszta helyzetet kell hogy találjon. Szell Kálmán miniszterelnök nem fogja elkerülhetni tovább a nyilatkozatot és pedig az in merito való nyilatkozatot. De hát éppen ő maga tett ígéretet arra nézve, hogy a mint a Ház újból összeül, erre nézve tájékoztatni fogja az országot.

Elvégre is az osztrák-magyar kiegyezési tárgyalásoknak is véget kell érniök valamikor. Ha ezuttal hosszabb időt vettek igénybe, úgy azt igazolja az egész vonalon kiélesedett szituáció, igazolja az a tény, hogy ezuttal új vámtarifa megalkotását is bele kellett vonni a tárgyalások keretébe. Mind e kérdések alapos

megbeszélésére azonban most már elég-séges idő volt. És kérjük, mi remény lehet arra, hogy a még rendelkezésre álló rövid idő alatt létrejöj a megegyezés, ha most hamarosan meg nem egyeznek, a mikor már a kapacitáció összes fegyverei, a pro és contra argumentumok egész arzenálja ki van merítve?

Mind e szempontoknál fogva szilárd meggyőződésünk, hogy a *miniszterelnök vasárnapi bécsi uja az utolsó, amelyben még érdemlegesen tárgyalnak*. Ezuttal vagy megegyeznek, vagy szakadásnak kell bekövetkeznie. Lehet, hogy formalitás, ratifikálás céljából még össze kell majd jönniök a kormányférfiak, az alapelvekkel, általában az elvi jelentőségű kérdésekkel azonban vagy teljesen tisztába jönnék ezuttal, vagy sohasem.

*

Fővárosi munkatársunknak alkalma volt ma beszélni a szabadelvűpárt egyik tekintélyes tagjával, a ki nemcsak a kormány működésének egyes rugóit, de a kiegyezési tárgyalások minden egyes fázisait ismeri s a ki a holnap újból folytatandó kiegyezési tárgyalások alkalmából a következőket mondotta:

— Teljes okom van binni azt, hogy az elmúlt év utolsó napjaiban is még folyamatban levő *kiegyezési tárgyalások végre eredményre jutnak és a kiegyezés január elsejére meg lesz*. A hogy ismerem az elválasztó elvi különbségeket és a függő tételek körüli vitát — pedig jól ismerem — meg volnék győződve a tárgyalásoknak ezuttal való befejezéséről, ha nem ismerném nagyon is Körber osztrák miniszterelnök csalafintait, amelyek ugyan majdnem mindig kudarcot vallottak eddig, de nem lehetetlen, hogy bizik még mindig egyes váratlan trükkökben.

Nem árulok el titkot vele, hiszen a nagy közönség jól tudja már regén, hogy Körber a kiegyezési tárgyalásokat két okból huzta, először, mert azt remélte, hogy időközben mégis csak megegyezik a Reichsráth-tal, másrészt, mert azt remélte, hogy sikerülni fog neki a magyar miniszterelnöktől oly engedményeket kicsikarni Magyarország rovására, hogy azokkal brillirozva vélte kibékíteni a verekedő osztrák pártokat. Széll Kálmán azonban ily áron nem volt hajlandó a kiegyezést megkötni. A farkas és bárány meséjét játszotta el tehát Körber ur nem is egyszer és hogy a mesében ő volt a farkas, azt mondani sem kell, csak a csele nem sikerült, mert a „békét zavaró bárányt“ nem riaszthatta el.

Igy érkezett el ez év utolsó hete. Körber most már tisztán látja, hogy semmiféle taktikája sem sikerült, a kiegyezési tárgyalásokat tovább huzni nem lehet, annál kevésbé, mert annak befejezését felsőbb helyen is óhajtják, de más részről pedig *Körbert sem akarják elbocsátani, nehogy az évek óta tartó tárgyalásokat újból kelljen megkezdeni*. Mert az kétségtelenül bizonyos, hogy akár osztrák, akár magyar kormányválság is következnek is be, a kiegyezési tárgyalásokat, minthogy csak egyes emberek vannak lekötve egymással szemben, újból meg kellene kezdeni.

Ebből határozottan és világosan kitűnik, hogy az utolsó órában mégis *Körber fog engedni és engednie is kell, mert az ő követelményeinek a teljesítésére a magyar pártok között sehol sem kap embert*.

Most tehát, a mikor a külföldi szerződések ha nem is éppen felmondandók, de felmondhatók és így a kiegyezés dolgában végre is pontot kell felrakni, Körbernek nem marad egyéb hátra, mint kénytelen-kelletlen befejezni a ki-

egyezés művét. Be is lesz az fejezve hétfő keddig. Azt hiszem Széll Kálmán miniszterelnök már ujévi beszédében erről fog beszámolni.

Ha az előbb érintett váratlan esemény következnék be és a kiegyezést ezuttal sem ütnek nyélbe az mindenesetre bizonyos bonyodalmat idézne elő. Ezekre az eshetőségekre nem akarok kitérni, két okból. Először azért, mert a lapok ezt némiképen szellőztették találgatások révén, másrészt azért, mert arról a miniszterelnök három nap mulva úgy is nyilatkozik.

Csupán egy dolgot akarok határozottan megcáfolni, azt ugyanis, hogy szó sincs arról, mintha az olasz borok kizárásával, a francia vagy spanyol borok beözönlését megengedné a kormány az új kereskedelmi szerződésekkel.

Arad közigazgatásának

egyszerűsítése.

(Szakértekezlet a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvénynek a *közigazgatási bizottságokra* vonatkozó részét ma vették tárgyalás alá a városházán. Tárgyalás alá vették, mert az egyszerűsítés olyan komplikált, hogy közönséges hivatalnokai ésszel alig lehet felfogni s alig lehet eligazodni az új intézkedések labirintusában. Aradváros törvényhatóságánál még nem fog nagy zavarokat előidézni az egyszerűsítés, miután a városi közigazgatási bizottság ügydarabjainak száma alig négy-ötszáz, de Aradvármegyénél, ahol ezekre megy ez a numerus, alig fogják tudni *személyszaporítás* nélkül meguszni az egyszerűsítést.

Az új utasítás leginkább csak formaiasságokra vonatkozik. Ezért kellett a mai szakértekezletre, amelyen a tanácsstagok és a hivatalfőnökök vettek részt, az iktató, és kiadó-főnököket behívni. Sorbán János főispáni titkár volt az előadó, ő fejtette ki és magyarázta meg az értekezleten résztvevőknek azt, hogy az utasítás rendelkezései a gyakorlatban miként lesznek végrehajthatók.

Érdekes rendelkezések az új közigazgatási bizottsági ügyrendben a következők:

A bizottság szakelőadóinak jelentései január 1-től kezdve a közigazgatási bizottság ülés napját megelőzőleg két nappal beadandók és iktatandók;

a havi ülések terminusait a januári első ülésen kell az egész évre előre megállapítani, hogy a havi meghívók szétküldésének mellőzésével a közigazgatási ügymenet egyszerűsítsék;

a tizenöt darabnál több melléklettel bíró beadványok súly szerint is megméréndők;

a határozatokban és ítéletekben a szenvedő alakot lehetőleg nem kell használni;

az iktatót a beérkezett iratokat a felek csak elnöki engedély mellett tekinthetik meg, az iktató legfeljebb csak az ügydarab számát árulhatja el büntetlenül;

az előadónak minden ügyről írásban előre el kell készítenie a maga véleményét s ez az iratoknál akkor is megőrizendő, ha a közigazgatási bizottság többsége masként határoz.

A közigazgatási eljárás egyszerűsítéséről szóló 1901. évi XX. törvényeknek a kézbesítésre vonatkozó fejezete is 1903. évi január hó 1-én lép életbe. Ezentul a közigazgatási hatóságok részéről magánfelekhez intézett hivatalos iratok kézbesítése rendszerint *postai úton* történik. A megmagyarázást igénylő, valamint a kényszer-kézbesítéseket a fővárosban

a *bejelentő hivatal* teljesíti. Az igazságügyi hatóságok határozatait is a bejelentő hivatal fogja kézbesíteni. A helybeli kézbesítéseket a hatóságok külön közgei is teljesíthetik.

A törvény- és a végrehajtó-rendelet szerint, az új kézbesítő-rendszernek az a lényege, hogy az 1903. év elejétől kezdve, a város kizárólag csak a saját hatóságainak és hivatalainak a helybeli kézbesítéseit fogja végeztetni, míg ellenben az összes helybeli és vidéki idegen hatóságoktól s hivataloktól eredő kézbesítéseknek eddig viselt terhétől teljesen megszabadul és ezt jövőre a bejelentő hivatal és a posta fogja el látni.

Minthogy a helybeli kézbesítések ezentul akár külön közgeek útján, akár a postával történhetnek, a tanácsnak akként kellene határoznia, hogy — mivel a postai kézbesítés célszerűsége és előnyössége helyesen praksziszból lesz megítélhető — egyelőre mindkét rendszert vegyesen alkalmazza s ez időszert a postai kézbesítést csak a teljesen portómentes, kisebb jelentőségű dolgokon rendeli el. Később, ha célszerűnek fog mutatkozni, a postai kézbesítést fokozatosan terjesztik ki. A portómenteséget, vagy portóköteleességet az előadó állapítja meg. A kényszer-kézbesítéseket, valamint a megmagyarázást igénylő kézbesítéseket a bejelentő hivatal, mint központi kézbesítő hivatal teljesíti. Ez az intézkedés egyrésztől munkamegtakarítást, másrésztől munkaszaporítást jelent.

Az értekezleten délután fél 2 óráig tárgyaltak az új rendről illetve arról, hogy a praksziszban hogyan fogják annak rendelkezéseit keresztülvinni.

Az értekezleten Urbán Iván főispán elnöklése alatt jelen voltak: Institoris Kálmán polgármester, Varjassy Lajos tanácsos, Kádas Kálmán főjegyző, Reicher Károly főügyész, Lócs Rezső tanácsos, Csiky Károly árvaszéki elnök, Sorbán János főispáni titkár, Szondy Béla levéltáros és anyakönyvvezető, Kövér Ferenc árvaszéki iktató, Hodonszky Rezső kiadó és Szuchy Károly iktató.

Erős kritika

az aradi esküdtbiróságról.

(Edvi-Ilés Károly dr. cikke.)

Arad, december 27.

Edvi-Ilés Károly dr., a neves jogi szakiró és tudós, az aradi kir. ügyészség volt egykori vezetője, a *Jogállam* című szaklap ma érkezett számában éles bonckés alá veszi a most befejezett esküdtszéki ciklus egyik ítéletét. A cikk szó szerint így hangzik:

Ismét egy esküdtbirósági ítélet, a melyet kénytelenek vagyunk rovására tenni, mert komoly bírálatra már nem érdemes.

A tényállás röviden ez: Az aradmegyei konopi erdőben 1901. évi november hó 12-én együtt voltak lát vágni Buska Gyorgye és Buska Juon testvérek, és az előbbinek soggora, Biris Juon. Az est beálltával tüzet raktak, hogy annál melegegjenek, s vacsorájukat elfogyasszák. Buska Juon vacsora előtt megélesztette fejszéjét, vacsora után egy ideig föl s alá járt, a másik tűz mellett lévő munkásoktól dohányt kért, majd ő is lefeküdt két társa mellé. Éjfél tájban mindhárman fölébredtek, mert a tűz mellett meggyújtott korhadt fa, nagyobb robajjal lezuhant. Miután a tüzet újra megrakták: mindhárman ismét lefeküdtek. De a Buska testvérek nem tudtak aludni. Gyorgye pipára gyújtott, Juon pedig föl s alá járt, fogsait csikorgatta, s öcscsének arra a kérdésre hogy mi baja van, röviden azt felelte: „jól tudod te“. — Ezt még Biris Juon is látta és hallotta; de ő csakhamar elaludt. Nemsokára lefeküdt előbbi fekvőhelyére Buska Juon is. — Csak Buska Gyorgye maradt még fönn. Midőn bátyja már cserdesen feködt és valószínűleg aludt: hirtelen fölkapta mellette lévő fejszéjét, azzal bátyjára sujtott s ezután a fejszét eldobva, a helyszínről elrohant.

Buska Juon fejszecsapás következtében azonnal meghalt Buska György előbb Biris Juonnak, kinek kvóhelyéhez visszatért, majd hozzátartozóinak és a csendőrségnek azt mondta, hogy bátyj ismeretlen tettes ölte meg: később azont, midőn a csendőrökkel a helyszínére mentbevallotta, hogy ő volt a tettes s hogy Juon azért ütötte agyon, mert félt tőle s meg volt yződve, hogy ha ő nem öli meg bátyját, h: ez fog vele végezni".

Az aradi esküdtbíróóság először ez évi februárban tárgyalta ez ügyet; ekkor azonban vádlott elebeii állapotának megvizsgálása végett elhasznotta azt. A második tárgyalást november 3-án tartották meg. A bíróság ez alkalommal egy fő és két kiegészítő kérdést intézett az esküdtökhöz, mindegyiket megtoldva a jogos édelemre vonatkozó mellékkérdéssel. A fő és kiegészítő kérdések lényegileg ezek voltak:

1. Inos-e vádlott abban, hogy 1901. november 11-én éjjel testvérét, Buska Juont, „előre megfontolt szándékkal fejszecsapással megölt, — a nélkül, hogy bátyjának viselkedése folytán (a föltett kérdés ezt részletezi) oly nagyfajta félelemben jutott, hogy annak következtében öntudatlan állapotban volt, vagy elmebetege meg volt zavarva és e miatt akaratán szabad elhatározási képességével nem bírt? a nem: 2. Bűnös-e vádlott abban, hogy testvérét a mondott helyen és időben „szándékosan előre megfontolt szándékkal, fejszecsapással megölte“, a nélkül, stb. (mint az 1. kérdésben)? Ha nem: 3. Az előbbi pontban körülött büntetendő cselekmény elkövetésénél vádlott erős fölindulásban volt-e, ez erős fölindulásan keletkezett-e ölési szándéka és azt rögtön végre is hajtotta-e?

A két első kérdéshez csatolt s a jogos védeleire vonatkozó mellékkérdés pedig a következő volt: a) Vádlott személye ellen intézett, vagy azt fenyegető jogtalan és közvetlen támadás volt-e Buska Juon viselkedése (hogy testvérét azelőtt megöléssel fenyegette, helyét a tűz körül többször változtatta, fejszéjét kiéleltette s folytonosan maga mellé helyezte és fogát csikorgatta)? Ha igen: b) Szükséges volt-e annak elhárítására vádlottnak a fő- és kiegészítő kérdésben körülírt cselekménye? Ha nem: c) Félelemből, ijedtségből vagy megzavarásból hágtá-e túl vádlott a szükséges védelem határait?

Az esküdtök az első kérdésre „nem“-mel, a másodikra „igen“-nel, a jogos védelemre vonatkozó mellékkérdés a) pontjára „igen“-nel, b) pontjára „nem“-el, c) pontjára pedig ismét „igen“-nel feleltek; vagyis: az esküdtök megállapították, hogy vádlott alvó helyzetben lévő testvérét szándékosan megölte, de ezt a cselekményét jogos védelemben, bár e jog határainak túllépésével, követte el.

Az esküdtöknak ki lehetett azt mondani, ha már a kérdés föl van téve. Ezért nem érheti őket gáncs. De hogy lehetett jogtudó bíráknak föltenni ezt a mellékkérdést, szemben az ismert tényállással, a melyet vádlott úgy adott elő, hogy a földön fekvő és alváshoz készülő, vagy már alvó embert orozva ütötte agyon annak fejszéjével? Még a védő sem mert annyira menni, hogy ily tényállás mellett a jogos védelemre vonatkozó kérdés föltevését indítványozza. Csupán egy esküdtök jutott ez eszébe s a bíróság már ezért indítatva érezte magát arra, hogy a tényállással merőben ellenkező, azáltal egyenesen kizárt képtelen kérdést intézzen az esküdtökhöz. Mert hiszen nyilván képtelenség az a föltevés, ami a mellékkérdés a) pontjában foglaltatik, hogy t. i. vádlott személye ellen intézett közvetlen támadás lehetett az a fenyegetőnek látszó magatartás, a mely egy télenül fekvő és talán már alvó embernek lefekvése előtti cselekményeiben megnyilatkozott. Már pedig ez a kérdés egyenesen megnyitotta az esküdtöknak az utat ahhoz, hogy arra „igen“-nel feleljenek, vagyis: hogy a hozandó bírói ítéletnek alapjául egy képtelen és lehetetlen verdiktet mondjanak. Az esküdtök többsége élt az alkalommal és megtörtént gyanánt mondta ki a lehetlent, jogos védelmet állapítván meg vádlott javára, aki oly embert ütött agyon, aki abban a helyzetben, amelyben volt, nemcsak támadni nem akart, de képtelen is volt a támadásra.

Ez eset lényegileg azonos a nagyváradi esettel, a melyet annak idején rovásra tettünk.

Ott egy megholtak vélt ember fölakasztását nyilvánították az esküdtök oly cselekménynek, a melyet a tettes jogos védelemben követett el, itt egy alvó, vagy legalább alvó helyzetben lévő ember megölését mentették ki jogos védelem címén. Már akkor föltettük a kérdést, hogy kit illet meg a rovás: a bíróságot-e, vagy az esküdtöket. Most ismét ezt a kérdést tesszük föl. A *Jogállam* minden olvasója maga megadhatja rá a választ.

SPORT.

+ Az Aradi Tornaegyesület választmánya folyó hó 30-ikán, azaz kedden a polgári fiúiskola tanári gyűléstermében d. u. 6 órakor gyűlést tart, melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak. Az 1902 ik év utolsó gyűlése lévén, kérjük a választmány tagjait, hogy a gyűlés határozatképessége érdekében minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Egyben közöljük, hogy az egyesület karácsonyi szünete január hó 5-ig tart. Az elnökség.

Az atléta-bál.

(A rendezői jelvények.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Még egy hét választja el az atléta-bál rendezőségét attól a naptól, melyen eldől, hogy beteljesedtek a bál sikeréhez fűzött, vérmes remények.

A rendezőség, melynek élén, farsangi nyelven szólva, a leghíresebb báli-örök állanak, egymaga is biztosíték volna a bál sikeréért. Ám a rendezőség a sikert nemcsak a maga tapasztalataitól és bálrendezésben való jártaságától várja, hanem attól is, hogy az atléta-bál az ujság ingerével is fog hatni, mert hiszen Aradon ez az első bál, melyet igazi, vérbeli, tánckedvelő atléták rendeznek.

A rendezőség már a karácsonyi ünnepek előtt szétküldte a meghívókat. Valószínű azonban, mert ez ki nem kerülhet, hogy egyesek nem kaptak meghívót. Akik ilyenre igényt tartanak, azok forduljanak az atléta-bál rendezőségéhez, mely a klub helyiségében, Minorita palota I. em. 3. szám alatt, január 1-jétől kezdve pedig a Fehér Kereszt szálloda első emeleti 3-as számú szobájában található.

A jegy-eladás is hasonló módon ujévig a klub helyiségben, ujévtől kezdve pedig a fogadóbeli irodában történik. Természetes, hogy a bál estéjén a pénztárnál is lehet jegyet kapni. A bál rendezősége megnyerte a 33-ik gyalogezred zenekarát közreműködésre, úgy, hogy két zenekar, a katonáké és a Nagy Károly cigány bandája fogja felváltva a talpalávalót huzni.

A rendezői jelvényekben ma este állapodott meg a rendező bizottság. Minden rendező klubtag egy fehér selyem gombot kap, melyen a klub monogramja lesz látható. Lesz ezenkívül még egy rendezői jelvény, melyet a klub pártoló hölgytagjai kapnak. Ez hasonlatos lesz a többi jelvényekhez, de még egy élővirág-csokor és egy szalag teszi díszesebbé.

A báli hangverseny egyik legérdekesebb száma, az *uri cigánybanda* is előreláthatólag nagy tetszést fog aratni. A próbák szorgalmasan folynak. *Kalmár* Lajos pénzügyi fogalmazó tanítja be a szebbnél szebb nótákat a zenekarnak, melynek első hegedűse *Szokolcsay* Lajos kir. alügyész. A jövő hét első napjától kezdve a próbák a polgári iskolában, a bált megelőző napon pedig a Fehér Kereszt nagytermében lesznek.

Eddig is már szép számban fogyott el jegy. Különösen a vidékről sok a jelentkező.

Fiatal bűnösök.

(Három elítélt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Az aradi törvényszék és a járásbíróóság ma serdületlen korban levő bűnösök felett ítélték. A fiatal elítéltek tolvajok, még pedig veszedelmes fajtából valók, kiknek egész sereg lopás terheli a lelküket.

A járásbíróóság előtt szerepelt tolvajok: *Szadvári* Béla tizenhárom éves és *Zsilovszki* Zoltán tizenhét éves. Olyan furfangos módon csalak és loptak, hogy a leghíresebb gonosztevőknek is „becsületére“ válnék.

A legfiatalabbik bement valamely uri házba és nagy merészen kijelentette:

— A gazdám elküldött a rossz cipőkért, hogy kijavítsa.

Azt hitték, hogy a házi cipészt szállotta meg valami különös figyelmeesség s odaadták az inasnak vélt fiúnak a javításra szoruló cipőket. Megesett, hogy egyik másik helyen nem volt rossz cipő, hanem csizma. Mikor ezt megmondták Szadvárinak, eltávozott, s tíz perc múlva visszatért a nagyobbik fiúval, aki ott a házban leszárt, hogy azt sem tudja mit kell elvinni. Ugyanigy jártak el, ha a házbeliek a mester neve után kérdezősködtek. Mikor a kisebbik tolvajnak megmondták, hogy kinél dolgoztatnak, visszajött a nagyobbikkal ez megkorholta, azután elvitték a cipőket.

Ily módon loptak *Nachtnébel* Ödönnél, *Ramor* Lajosnál, *Vécsey* Jenőnél, *Steiner* Adolfnál, *Vasadi* Lajosnál. Ezenkívül szőnyeget loptak özv. *Kintzig* Józsefnél, ruhaneműt *Robitsak* Józsefnél.

Révay Kálmán albiró Szadvárit három havi, *Zsilovszkit* egy havi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Egy másik ügy vádlottja volt a tizenhárom éves *Nagy* Mária, aki *Borosjenőn* *Kovács* Ferencné szekrényét álkulcsossal kinyitotta, s abból hatvan korona értékű ruhaneműt és három korona készpénzt ellopott.

Az aradi törvényszék három heti fogházra ítélte, mely büntetése, előzetes letartóztatása révén kitöltöttnek vétetett.

Diákkisasszony a zárdában.

(Egy elítélt urileányról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Fiatal, szép urileányt keres a budapesti rendőrség. Három héttel ezelőtt tűnt el szüleinek lakásáról s azóta nem adott hírt magáról. Müvelt, okos nő. Az atyja egyetemi tanár s ő maga is tudományos pályára készült. Beiratkozott az orvosi egyetemre s kiváló képességeivel ott is az elsők közé küzdötte fel magát. Hogy miért hagyta el hirtelen a szüleit és testvéreit, egyedül ment-e el vagy másodmagával, nem tudja senki. Hozzátartozói már attól féltek, hogy örökre elveszítik szerencsétlen gyermeküket, a mikor ma végre sikerült a nyomára jutni. A fiatal és szép zsidóleány egy *longyelországi kolostorban* van. Oda menekült s buzgón készül arra, hogy elhagyja ősei hitét.

A fiatal leányt *Friedlieber* Irmának hívják. Édes atyja dr. *Friedlieber* Ignác egyetemi professzor és zsidó hitoktató. A leány tizenkilenc éves. Szép, szőke hajú leány. Szüleinél lakott az Arany János-utcában. Két nőtestvére s egy bátyja van. Atyja, a széles tudású, hitbuzgó tanár nagy gondal nevelte gyermekeit. Egyik leánya fővárosi tanítónő.

Friedlieber Irma magabazárkózott, komolyan gondolkodó leány volt már kicsiny korában is s mikor a vallás- és közoktatásügyi miniszter néhány évvel ezelőtt az egyetem kapuit a nők előtt megnyitotta, a leány-gimnáziumba iratkozott be. A szorgalmas ifjú hölgy szépen haladt. Vizsgáit igen jó eredménnyel tette le,

majd beiratkozott az orvosi egyetemre. Anyagi gond soha nem bántotta. Kissé melankólikus volt s csak az egyetemen a könyvei mellett érezte jól magát, de soha semmivel sem áruolta el, hogy minő sötét gondolatokkal foglalkozik.

A múlt hónap utolsó szombatján, november huszonkilencedikén volt utoljára otthon. Reggel korán kelt, felöltözködött, szíves szavakkal elbucszott a szüleitől s kilenc óra tájban elment. Nem kérdezték, hogy mikor tér vissza, azt sem, hogy hova megy, mert Friedlieber Irma nem járt egyebüvé, csak az egyetemre dolgai végeztével mindig pontosan tért haza. Ezen a szombati napon azonban hiába várták. Se az egyetemre nem ment el, se a szülei lakását nem kereste föl többé. Eltűnt.

Aggódó szülei a rendőrségre siettek s elpanaszolták az esetet. A vizsgálat még aznap megindult s Friedlieber Irmát a detektívek a szelrőzsa minden irányában kutatták. Fölkerestek mindenkit, a kivel a fiatal leány érintkezett, de aznap senki sem találkozott vele.

Az *Allgemeine Jüdische Zeitung* című héber betűkkel nyomtatott hetilap tegnap levelet kapott Lengyelországból. *Mandelbaum* jasnici rabbi írta s kérte, hogy tegyék közzé lapjukban. A levélben a rabbinus titkos dolgot újságol. „Az itteni kolostornak — ugymond — rejtélyes vendége van. Fiatal szép leány érkezett meg a napokban s egyenesen a kolostorba hajtatott. Hogy mi a neve, nem tudni, mert nagyon titkolják. Csak annyi szívárgott ki a kolostor falai közül, hogy az idegen *zsidóhíttű magyar leány, aki megszökött hazulról*. Kérem rabbi társaimat, nyomozzák ki a megtévedt leány szüleit s mentse meg hitűnknek.”

Friedlieber tanár a zsidó újságot ma délelőtt elvitte a főkapitányságra s megmutatta *Lévay Antal* fogalmazónak, a ki az eltűnt leány ügyében a vizsgálatot vezeti. A rendőrség nyomban telegrafice megkereste az odaváló rendőrséget, hogy nyomozza ki a jasnici zárda titkos vendégének a személyazonosságát s kutassa ki, vajjon tényleg Friedlieber Irma-e az illető.

A leány szülei közben türelmetlenül várják a hat sági vizsgálat eredményeit s ha a vendég valóban az ő leányuk, hozzáutaznak s ha lehet haza hozzák. Ez azonban aligha fog simán lefolyni. Nem lehetetlen, hogy a leány ha megtudja, hogy hollétét kiderítették, más zárdába menekül s szülei ismét csak hiába hívják majd haza.

Életunt katona.

(Öngyilkossági kísérlet a várban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Karácsony másodnapján öngyilkos akart lenni az aradi várban egy katona. Alig van egy hete, hogy a háziezred egy másik bakája szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. Az újabb eset nem volt olyan véztes kimenetelű, s az öngyilkosjelölt nagyobb baj nélkül maradt meg az életnek.

A cs. és kir. 33. gyalogezred 1. századának közlegénye *Schönfeld* Adolf csütörtök este öngyilkos kísérletet követett el. — Ejjel tizenegy órakor szolgálati fegyverével szíven akarta magát löni, de az izgatottságtól, úgy látszik, reszketett a keze, a mikor a fegyvert elsütötte. A golyó a *hóna alatt* haladt el; a mellén könnyű horzsolást okozott és a bal karját megsebezte.

Komolyabb baja nem történt; az orvosi segítség alkalmazása után a kórházba se kellett vinni, hanem a legénységi szobában fekszik, a hol két baka áll az ágya mellett, nehogy az öngyilkosságot újra megpróbálja.

Több levelet hagyott hátra, az egyiket *Simándon* lakó szüleihez, a másikat a század számvivő altisztjének címezte.

Schönfeld harmadik éve szolgál a gyalogezredben. Elhatározásának okául kétféle emlegetnek. Az egyik, hogy nemrég a kórházban feküdt, s onnét engedelem nélkül eltávozott; e miatt a kórház parancsnoksága hét napi szigorított fogságra ítélte. Némelyek szerint ettől a büntetéstől való féltében akart öngyilkos lenni. A másik verzió regényesebb: azt beszél, hogy a katona szerelmes volt egy leányba, de a szerelem remény nélkül való volt, mert a leány apja ellenezte a házasságot.

Az életunt baka néhány nap múlva felgyógyul, a mikor is elsőbben le kell töltenie a hét napi szigorított fogságot, azután valószínűleg a rosszul sikerült öngyilkossági kísérletért is megbüntetik. A két büntetés talán meghozza kedvét az élethez.

Farkas a Csálában.

(Téli történet.)

Egy szó nyilalt a városon keresztül,
Egy röpke szóban annyi-annyi rém:
Hideg, zimankós téli éjszakában
Farkas üvölt a Csála erdején.
Farkas üvölt, lába nyomát mutat a
A rengeteg erintetlen hava,
S halál ijeszt, ahol majális napján
Táncra buzdít a rendező szava.

Egy szó repült a városon keresztül,
Egy röpke szóban annyi-annyi vész;
Lesz békétűrő, csendes ifju tőle
A rettentetlen sok tyukszem vitéz.
Kávéházakban csendesen kártyáznak,
A „Jó pásztorban” nem duhaj a dal,
Mert farkas van a csálai erdőben
S veszélytel jár a páros viadal.

Szerelmes ifju lehorgasztott fővel
Ódöng a korzón, nincs kedve neki,
Szíve szerelmét most nem a magányban:
Kiváncsi nagy tömeg közt keresi.
A varrodákban lassan megy a munka,
Beköltözött a bánat és a bú,
A varrodákban száz kislány kesergeti:
A Csála erdőn nincsen randevu.

Levert a város, mogorva az utca,
Farkastól fél a külvárosi nép.
S ki megnyugtatóna, védő atyja lenne,
Ily embert nem lel sehol, semmikép.
Kiss Fránci ur közműhelyre vadászik,
Sürgős nagyon az ipar-pártolás;
Mittner a nagy, cserépetőket árul,
Don Konstantinnak van sok gondja más.

Purkáriu püspök jelöltre szomjaz
Sófalvi György abécze közt telet.
S ki népszerű talán a farkasok közt:
Zikó János, postalóvat nevel.
Ki lesz tehát a nép védelmezője,
Ha jön a farkas, s emberhust harap,
Nincsen sehol a nép Bozsik komája,
Nincsen sehol a nagy Steiner Jakab.

Higyjék nekünk: nem élet már az élet,
Ólalkodik köröttünk a halál;
S ha egyszer-mászor elbuvunk előle,
Előbb-utóbb majd mégis ránk talál.
És vajj', ki tudja, nem-e kellemesebb
Künn a Csálában a farkas-erem,
Mint idebenn, ahol a pompa, fényben
Hatvan percentes pótdó terem?

A Csála farkasa jöjjön közénk is,
Tekintsen kissé a városba' szét,
S ha ünneplésre vágyik, hát csinál majd
Kovács Vincze egy kis fátyas zenét.
Fátylát, zenét, s adós marad reája,
Barthel, ha kell, beperli érte őt,
S nyer méltó véget ez a farkas-affér
Az aradi kir. bíróság előtt.

Ingyen kenyér.

— A kenyeres-bolt látogatása. —

Araddecember 27.

Amióta a szegények és ézők asyuma, a szabadság-téri kenyérbolt megnyitott, egy napon se volt akora forgalom, mint ma. A mai napon kadt legtöbb dolga a kenyérvágó késnek.

Szívfacsaró látványban vtt részük azoknak, akik a kenyeres boltbennéztek. Ott ült körös-körül a sok agonéhezett ember, akiket valami megfoghatatlan szegényérzet a karácsonyi ünnepek alatt visszatartott a kenyeres bolt látogatásától. A két ünnepnap alatt alig volt egy-két kenyéret kérő ember, ma azonban mintegy hatszázán fordultak meg ott s a napi-biztosok körülbelül 1800 karaj enyéret osztottak ki.

Megindító jelenet is játszódott e ma a kenyeres boltban. Délajt bejött a boltba egy sovány, kopott ruhájú ember. Arcvonalain meglátszott, hogy valaha job napokat látott. A szemei intelligenciá árultak el.

Az új jövevény megállott, lecsigszette fejét, majd elfordult, hogy a szeméből előtörő könnyárt visszatartsa. Aztán odalépett ahhoz a perselyhez, mely a jószívű emberek adományát fogadja magába. Bedobott oda egy két filléres pezdarabot és palástolhatatlan zavarral egy darab kenyéret kért a napibiztostól. Mikor ezt megkapta, félreült és jóízűen megett.

A jelenvolt napibiztosok érdeklődtek a különös viselkedésű ember iránt. Megtérdeztek, hogy kicsoda. Elmondta, hogy *Bezzegh* Jánosnak hívják, nemrég mégönálló, jómódu kereskedő volt Aradon, de most oly sanyaru sorsban van, hogy az ingyen-kenyeres boltban kénytelen ebédeni.

Távozása előtt ismét odament a perselyhez és megint bedobott egy krajcárt. Amikor a volt kereskedő kilépett a bolt helységből, odabenn egyszerre nyomasztó esent támadt. A kenyér-osztók hallgatva végezték dolgukat. Nyilván mindegyikük *Bezzegh* Jánosra gondolt.

A mai napon két érdekes adomány érkezett a kenyérosztó bizottsághoz. Két nemeslelkű katona, az aradi 33-ik gyalogezred két tisztje járult adományával a jótékonyaság oltára elé. *Burdea* Demeter 33. gyalogezredbeli százados felajánlott husz csomag konzervet, mely megfelel 160 adag levesnek, *Hillmár* Rudolf főhadnagy pedig huszonöt csomag konzervet ajánlott föl, amely megfelel 200 adag levesnek.

A levesadagokat vizkereszt napján fogják a szegények között kiosztani.

Szerkesztőségünk utján is folyt be ma némi adomány.

Seidner Bernát, berzovai márványbánya tulajdonos róttá le ma adóját a jótékonyasággal, amikor 20 koronát küldött be. *Szabó* Albert üvegkereskedő 10 koronával járult hozzá a nyomor enyhítéséhez. Budapestről, az ország szívéből is érkezett hozzánk adomány az ingyen-kenyér javára: *Miklós* Gyula dr. küldött haza 10 koronát.

Ma szolgáltatott be *Zilah* Gyula szingazgató is *Institúris* Kálmán polgármesterhez 46 korona 82 fillért, mint a szerda délutáni jótékonycélu előadás az „Ezer egy éjszaka” jövedelmét. Ebből az öszszegből, melyet az igazgató a polgármes-

ter tetszés szerinti rendelkezésére bocsátott, 40 korona 82 fillér az előadás tiszta jövedelme, 6 koronát pedig Neuman Dániel fizetett felül a jótékony célra való tekintettel. Institúris polgármester az egész összeget az ingyen-kenyér céljaira szánta.

Glück Károly ivén adakoztak a mai napon: N. N. 20 korona, Gottlieb Adolf 2 korona.

Erber és Fleischmann aradi kézműaru kereskedő cég gyűjtő-ivén adakoztak: Hönich Márkus 1 korona, Bornemissza Béla 1 korona. Pick Ernő 5 korona, N. N. 5 korona.

Az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez ma a következő adományok folytak be:

	korona
Seidner Bernát	20—
Miklós Gyula dr. (Budapest)	10—
Szabó Albert	10—
Összesen:	40—
Legutóbbi kimutatásunk:	2521 08
Eddigi gyűjtésünk összege:	2561 08

TANÜGY.

(—) Ujabb szaktanfolyamok. Az aradi m. kir. áll. szakiskolán 1903. évi január hó 3-án nyílnak meg a locomobil és cséplőgép kezelők valamint a dynamógép kezelők számára rendszeresített tanfolyamok. A locomobil kezelők tanfolyamára beiratkozhatik mindenki, kinek fűtői képesítése már van. A dynamógép kezelők tanfolyamára azok vétetnek föl, akik 20. életévüket már betöltötték, írni, olvasni tudnak s a számolás legegyszerűbb műveletét ismerik. Tandíj a locomobil kezelőknél 10 kor. a dynamógép kezelőknél 12 kor. mely összeg a beirataskor fizetendő. Beiratkozni lehet mind a két tanfolyamra a szakiskola igazgatóságánál. Nagykör-ut 12. sz. naponként délelőtt 9—12-ig. A tanfolyamok csak úgy nyílnak meg, ha mindegyikre legalább 15 hallgató jelentkezik. Az igazgatóság.

Tanítók választása.

(Az iskolaszék hétfői üléséhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Bizonnyal az iskolaszék legrégebb tagjai sem emlékeznek oly érdekes és zajos ülésre, mint a milyen a hétfői ülés lesz. Érdekessé teszi az ülést első sorban az, hogy választás, még pedig több választás van kitűzve a napi-rendjére, s zajos lesz már csak azért is, mert ez alkalmattal vonulnak föl, valószínűleg teljes számmal először az iskolaszék új tagjai: a népiskolai igazgatók, kik a nagy port fölvert új utasítás értelmében kaptak ott helyet.

A meghívókon, melyeken az iskolaszék tagjait az ülésről értesítik, ott olvasható nagy betűkkel, hogy „tanerők választása”, nyilván azért, hogy ez az iskolaszék életében legérdekesebb és legfontosabb esemény a tagokat minél nagyobb számban csábítsa az ülésre.

Nem kisebb érdeklődéssel várják a tagok annak a bizottságnak a jelentését sem, melyet az iskolaszék az új utasításban foglalt sérelmek tárgyalására küldött ki. A bizottság a hétfői ülésen terjeszti elő erre vonatkozó javaslatát.

Ezt a pontot megelőzi a tanítók és tanítónők választása. Ebben a hétfői ülés valószínűleg rekordot ér el, a megnyiben öt tanerőt választanak egyszerre. Betöltésre kerül ugyanis egy polgári leány, egy polgári fiú, két elemi leány és egy elemi fiú iskolai rendes tanítói állás. A legtöbbet e helyek közül bizonnyal csaknem egyhangulag töltik be, s csak az elemi leányiskolai tanítónői állások betöltésénél lesz heves küzdelem.

A polgári leányiskolai tanítónői állásra legkömolyabb jelelt *Haller Józsa* aradi tanítónő, míg a polgári fiúiskolánál újabban rendszeresített tizedik rendes tanítói állást *Preisinger Béla* fogja elnyerni, ki már harmadik éve működik a polgári iskolánál kisegítő minőségben. Igen sok a komoly jelölt a megüresedett két tanítónői állásra, s azért lesz a választásnak ez a része a legélénkebb. Legtöbb kilátása a győzelemre *Tóth Gizellának* van, ki a kisegítő tanítónők között e minőségben a legidősebb, s az utolsó választáson is csak néhány szavazattal maradt kisebbségben. A város szolgálatában eltöltött időt tekintve, *Tóth Gizella* után *Terényi Iza* következnek, mellette azonban komoly kilátásokkal indulnak a harcba *Kosztolányi Margit* és *Masetig Ilona* kisegítő tanítónők. Az elemi fiúiskolánál megüresedett állásra bizonyára egyhangulag választják meg *Pataky Sándort*, ki már három évet töltött a város szolgálatában, mint kisegítő-tanító.

A választást ezuttal, mint említettük, már a megszorodott iskolaszék eszközli, mindenestre nagy keserűségére a kilincselőknek. Mert a folyamodóknak nem kevesebb, mint ötven-negy iskolaszéki tagot kellett fölkeresniök, hogy kegyes pártfogásukat kérjék. S még csak hagyján ez a nagy munka, ha a kilincselés jó eredménnyel végződött! De mit szóljanak majd azok, a kik a sok szép ígéret mellett a választásokon mégis lemaradnak? Hát azok legheylesebben teszik, ha szidják az utasítást, mely az iskolaszéki tagok szaporításával a kilincselést annyira megnehezítette.

Kokárdás szolgabírák.

(Jelvény a megyei tisztviselőknök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Érdekes átirat érkezett ma Aradmegye törvényhatóságához. Az átiratot Maros-Tordamegye alispánja küldötte s az foglaltatik benne, hogy Aradmegye is adjon minden választott tisztviselőjének nemzetiszínű kokárdát.

Az átirat úgy tervezi ezt a kokárdát, hogy az nemzetiszínű szalagból és a magyar címerpajzs összetételéből álljon. A kokárdát avval indokolja meg Maros-Tordamegye, hogy az ilyenfajta jelvény nagyban hozzájárul ahhoz, hogy a magyar államegység külsőleg is jobban érvényre jusson. Tervezi pedig úgy ezt az újítást, hogy a megyei tisztviselők csak hivatalos órák alatt, továbbá kiküldetések, kiszállások és a felekkel való tárgyalás közben köteleztesse-nek a jelvény viselésére.

Mindeddig nem lenne semmi akadálya a maros-tordai eszme megvalósításának. Van azonban az indítványnak egy olyan része, amely kivihetetlennek látszik. — Azt indítványozza ugyanis a maros-tordai átirat, hogy a tisztviselők rangfokozatuk szerint eltérő nagyságu jelvényeket kapjanak. Ne viselhesen például a szolgabíró olyan jelvényt, mint a főjegyző, vagy az alispán, s az árvaszéki ülnök jelvényén is meg lehessen látni, hogy az árvaszéki elnök neki főlebbvalója.

Még talán ez se volna olyan nagy baj, mert hiszen katonáéknál is van hasonló rendszer. Csakhogy míg a fess hadnagy, aki egyenlő volna a szolgabíróval, egy csillagot hord, a szolgabíró a csillagnál mindenestre jóval nagyobb kokárdát kapna. A főhadnagy szintén elég könnyen bírja a két csillagot, sőt a harmadik csillagot is nehezen várja. A harmadosztályu aljegyző már most vagy két kokárdát, vagy egyet, de jóval nagyobbab kapna a főlebbvalósági viszony kitüntetése végett, mint a szolgabíró. A főszolgabíró, akit egy sorban helyezhe-

tünk a kapitánnyal, már vagy három kokárdát, vagy olyan nagyot kapna, mint egy ébresztő-óra. Azután következnek a főjegyző vagy négy kokárdával, vagy egy tányér nagyságu jelvényvel, nem is említve az alispánt, aki oly nagy kokárdát hordhatna, mint egy jókora napraforgó, s a nemzeti színű pántlika lehetne rajta olyan hosszú, mint a Csillag Anna haja.

Ezeket a következményeket nyilván nem mérlegelték jól Maros-Tordán.

Kíváncsian várjuk, hogy Aradmegye törvényhatósága milyen álláspontot foglal el a maros-tordai indítvánnyal szemben.

HIREK

Hieronymi Károly Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Előkelő vendége volt ma este Aradnak. Városunkban időzött *Hieronymi Károly* volt belügyminiszter, jelenleg a csaczi kerület országgyűlési képviselője, aki *Salacz Gyula* előtt Aradot képviselte az országgyűlés képviselőházában.

Az ekszcenciás ur *Kristóffy Józsefnek*, a nagylaki kerület országgyűlési képviselőjének társaságában töltötte Aradon a mai estét s a Fehér Kereszt vendéglőben szállt meg. Utja csak keresztülvezetett Aradon, amennyiben holnap, vasárnap reggel tovább utazik Csanádmegye székhelyére *Makóra*, hogy ott résztvegyen a *Maros folyó hajózhatóvá tétele* tárgyában tartandó értekezleten.

Hieronymi Károly tudvalevőleg szaktekintély az ilyen dolgokban; tavaly a budapesti Magyar Mérnök- és Építész-egyletben tartott előadást a délvidék vízszabályozásáról s kitért eközben a Maros hajózhatóvá tételének régen vajudó kérdésére is. Ez az előadása, mely közgazdasági szempontból rendkívül értékes munka volt, az egész országban általános feltűnést keltett s valóságos szak-vitakozás indult meg a nyomában.

A makói értekezletre, amelyet *Návay Lajos* dr. alispán hívott össze a megyeház nagytermébe, meghívták Aradváros-t is, s ennek tanácsa mult havi ülésén *Virágh Lajos* főmérnököt küldte ki oda. Részt fog venni az értekezleten *Kristóffy József* országgyűlési képviselő is, aki, mint említettük, *Hieronymi Károly* társaságában utazik *Makóra*.

Farkasok a Csálai-erdőben.

— A fellejgyerezett temető-őrök. —

Arad, december 27.

Az idei tél fagyasztó hideg napjai kicsalták a nagyerdő ordasait oduikból. Őt-hat év előtt volt csak eset arra, hogy a legelő-soron, amely a csálai-erdő előtt fekvő mező déli oldalán húzódik végig, fényes nappal három farkast láttak az erdő felé futni. Azóta a környék lakóit nem rémitgették az éhségtől kinzott vadak.

Az idén — a nagy hidegtől-e, vagy más egyébtől — váratlanul megjelentek a farkasok az erdőn kívül is. Az alsó-temetőben, amely a Fejsze-utca végében fekszik, tegnap éjjel a temető-őrök két farkast láttak, amint ezek egy őzikét üldöztek ki az erdőből. A remegő állat az erdőszlak háta megett menekült ki üldözői elől az erdőből s futott a két ordastól követve a temetőbe. Itt utolérték a farkasok a szegény állatot s az őrk szemeláttára marcangolták szét. Csontjait ma reggel találták meg a sírok között.

A nagyerdő az idén különösen gazdag vadokban. Farkast természetesen nem igen lehet látni, de annál több az őz és különösen a nyul.

Ezek — mint mondják — szinte nyüzsgönek a csálában, ahol tudvalevőleg vadászni nem szabad. Az erdő a kincstáré s a vadászat ott azért tilos, mert a földmivélsügyi minisztérium emberei rendszerint minden évben lerándulnak egyszer Aradra s ők lövöldöznek össze ilyenkor az erdő vadállományát.

Épen azért, mert a csálai erdő az idén olyan különösen gazdag vadakban, csudálatos hogy a farkas az erdőt elhagyja. *Sarlot* Domokos főkapitány, akinek tudomására hozták a temetői farkas-kalandot, fegyverrel látta el a temető-őröket.

Jelenet egy kereskedésben.

— A magyar gyártmány. —

Arad, december 27.

A honi ipar ügyének hívei bizonyára örömmel vesznek tudomást arról a jelenetről, mely a napokban egyik aradi divatüzletben történt.

Betért ide K. G. aradmegyei előkelő birtokos, és jó minőségű cipőt kért. A kereskedő készséggel szolgált neki de a vevőnek sehogya sem tetszett. Mutatott neki másfélét, a legjobb minőségű áruit előbe rakta, de ez illető ur, csak forgatta, nézegette a cipőket, azután visszaadta.

— Jobb cipőt sehol sem méltóztatik kapni — jegyezte meg a kereskedő.

— A minőség ellen nincs kifogásom, de nekem magyar gyártmányt adjon.

— Azzal nem szolgálhatok — mondta a kereskedő.

— Más pedig nem kell.

— De ez jobb, mint a magyar . . .

— Még ha jobb volna is . . . Veszek ott, ahol magyar gyártmányu cipőket árulnak.

Ezzel az ur eltavozott, s a kereskedő oda fordult egy másik vevőjéhez, aki bőrtárcákat válogatott. Meglepetve kapta fel a fejét a kereskedő, mikor ez a vásárló, B. báró is kijelentette:

— En is csak akkor veszek, ha magyar gyártmányt ad.

Ebből az áruból volt a kereskedő raktárán magyar készítmény is, s így eleget tehetett a kívánságnak. B. báró talált is alkalmas árut, s azt megvette.

Az üzletben többen voltak jelen, s bizony sokat tanulhattak a hallottaktól. Jó lecke volt ez a kereskedőnek, aki valószínűleg nem jut más alkalmal ilyen kellemetlen helyzetbe.

— **Ünnep után.** A béke és szeretet napjai vidáman folytak le. Arad ezuttal is a szokott ünnepi képet mutatta: óriási közönség, nép az utcán, a színházban s mindenütt, ahol a pihe-nés óráit kellemesen tölthetni el. Az időjárás nem volt nagyon kedvező, az első szép, száraz hideg nap után csunya esős idő köszöntött be. Szóval volt most fehér karácsony is, fekete is. Az ünnepek szokott csendien azonban ez keveset változtatott. A katolikus templomban egymást érték az ünnepi zenés misék, a protestáns templomokban a prédikációs isteni tiszteletek s hidegben, melegben egyaránt megteltek a templomok hitbuzgó, áhitatos közönséggel.

— **József főherceg — Aradhoz.** Aradváros törvényhatóságához József főherceg levelet intézett, melyben jóleső érzésének ad kifejezést ama részvét felett, amelyet Aradváros törvényhatósága tolmácsolt előtte nőtestvérének: *Augusta* főhercegnőnek elhunytá alkalmából. A főherceg köszönő iratát a tanács be fogja mutatni a január havi közgyűlésnek.

— **Az aradi püspökválasztás.** Nagyszébenből jelentik: *Melians* János érsek metropolita *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratának átvétele után már intézkedett az aradi gör. kel. román püspöki szék betölté-

se iránt. Az érsek felhívta az aradi és nagyváradi konzisztóriumokat, hogy az új választási terminus meghatározása dolgában terjesszék fel indokolt véleményeiket s esetleges észrevételeiket. A választás előreláthatólag január 22-én lesz.

— **Fontos politikai küldetés.** Belgrádból táviratozzák: *Lambsdorf* orosz külügyminiszter a szerb trónöröklés kérdésének megoldása és *Macedonia felosztása* ügyében érkezett a szerb udvarhoz. *Lambsdorf* Sándor királynak át fogja nyújtani a *cár sajátkezű levelét*, melynek nagyfontosságú tartalma eddig még nem szivárgott ki. *Szofiiában*, mint onnét táviratozzák, az orosz külügyminisztert igen hűvösen fogadták, mert köztudomásu lett, hogy a bolgár-macedon mozgalmak lecsillapítása miatt tette Bulgáriába ezt az utat. Egyik bolgár lap ily kommentárral kíséri a gróf utját: „Az orosz külügyminiszter, mint hírlík, a béke olajágát hozta a macedonoknak. De ne felejtse el, hogy a macedonok nemcsak a békét, de az olajat is kívánják tőlünk.“ A bolgár miniszterek egyike pedig így nyilatkozott: *Lambsdorf* azért jött hozzánk, hogy *meghuzza a fülünköt!*“

— **Zene a jégpályán.** Az aradi korcsolyázó egyesület városligeti jégpályáján f. évi december hó 28-án, vasárnap d. u. fél 3—5 óráig a 23. ik gyalogezred zenekara fog játszani. Belépődíj 60 fillér.

— **A Kossuth szobor gyűjtői.** Az aradi Kossuth-szobor alapjának gyarapítására mostanában alakult meg a *Kossuth-szobor asztaltársaság*. A hazafias asztaltársaság ma este tartotta a színházi sörcsarnokban első ülését, melyet *Klein* Ignác elnök nyitott meg lendületes beszéddel. Az ülésen, melyen mintegy harmincan vettek részt, képviseltette magát a Kossuth-asztaltársaság is.

— **Házasságok.** *Lukácsy* Miklós aradi törvénytudós aljegyző ma tartotta esküvőjét az aradi anyakönyvi hivatalban *Farkas* Margit kisasszonnyal, *Farkas* Sándor ügyvéd és földbirtokos leányával. Tanúk voltak a házasságkötésnél *Lukácsy* Lajos és *Reppmann* Gyula műépítész.

Berger Adolf milovai lakos folyó hó 30-án köt házasságot a soborsini izr. templomban *Kassovitz* Lipót leányával, *Janka* kisasszonnyal.

— **A függetlenségi párt ujéve.** Budapestről táviratozza tudósítónk: Azon híresztelésekkel szemben, mintha az országos függetlenségi és 48-as párt ujesztendő alkalmából nem tisztelegne elnökénél, *Kossuth* Ferencnél: a párt egész határozottsággal kijelenti, hogy a tisztelgés most sem marad el. A párt szónoka *Kossuth* előtt *Lóth* János lesz.

— **Eljegyzés.** *Lendvai* Sándornak, az Első Magyar Általános Biztosító-Társaság volt aradi, jelenleg temesvári vezértitkárának leányát, *Margit* kisasszonyt eljegyezte *Kóstyál* Dezső tüzérfőhadnagy.

Riegler András dr. fiatal orvos eljegyezte Ujaradon *Szárnyassy* Béla dr. járási orvos oajos leányát, *Emma* kisasszonyt.

Éj. *Riedl* Ödön karácsony első napján váltott jegyet Aradon özv. *Neuman* Istvánné szép leányával, *Mariskával*.

Binéth Ignác aradi fiatal kereskedő, eljegyezte özv. *Simon* Karolyné leányát, *Etelkát*, *Leichter* Lipót aradi tekintélyes kereskedő unokahugát. Az eljegyzés *Allison* Weisz Mór házában folyt le.

— **Megyei tisztviselők fizetés nélkül.** A „Nagyvárad“ írja: A vármegyei tisztviselők körében kellemetlen zavar uralkodik mostanában. Biharvármegye tisztikara, ugyszintén a többi vármegyei tisztviselői is, ez ideig előlegesen vették fel a fizetésüket. Előlegesen kap-

ták a lakáspénzt is, melynek első részlete január hó elsején esedékes. Most, hogy a pénztárakat államosították, váratlan zavarba jutottak a megyei tisztviselők. Lakáspénzüket ugyanis egyáltalán nem kapják januárban, mert az államnál ez az illetmény a negyed közepén válik folyóvá s a miniszteri rendelet nem tartalmaz intézkedéseket arra nézve, hogy a vármegye tisztikara a régi alapon kapja továbbra is meg lakáspénzét. Nagyobb baj az, hogy fizetésüket sem kapják ki a tisztviselők, mert január elsején már megkezdődik az átadás, mely legalább is két hetet vesz igénybe s ez idő alatt fizetéseket nem fognak teljesíteni. A vármegyei tisztviselői között most em att, nagy az elkeseredés.

— **A megcsonkított Festetich-szobor.** Keszthelyről táviratozzák, hogy *Festetich* György gróf nemrég leleplezett szobra ellen durva kezek aljas merényletet intéztek. A szobor egyik mellékalakjának, az aratást ábrázoló alaknak a kezében levő kaszát és a *Festetich* cimemben levő golyót ismeretlen tettesek letörték és magukkal cipelték. A merénylet karácsony estéjén, az éjféli mise alatt történt. A nyomozás megindult.

— **Főhercegek a királynál.** Bécsből táviratozzák, hogy a király ma *Frigyes* főherceget, *Isabella* főhercegnőt, *Mária Anna* főhercegnőt és ennek völegényét, a pármái herceget együttes magánkihallgatáson fogadta.

— **Felebbezés az Ujtelepi csatorna mellett.** Az Ujtelep városrésznek csatorna-hálózatával való ellátásáról a város közgyűlése tudvalevőleg azt a határozatot hozta, hogy a tanácsnak erre vonatkozó előterjesztéséről nem tárgyal addig, míg biztosítékot nem szerez arról, hogy a vízvezetési díjakat a csatorna- és vízvezeték-hálózat kiterjesztése esetén le fogja szállítani az aradi vízművek részvénytársasága. Ezt a közgyűlési határozatot több városi képviselő: *Deutsch Bernát* és *társai* megfélebbzték a belügyminiszterhez.

— **Az Aradi Nemzeti Szövetség munkásképző intézménye** vasárnap, f. é. december hó 28-án, délután 4 órakor, a városháza dísztermében tartja hetedik szórakezítő és szakelőadását. Műsor: 1. Dávirinduló. Énekli az aradi kőművesegedek önképző egyesületének dalárdája. (Karnagy Nahlik Antal.) 2. Szavalat. Előadja: *Czirkál* Gyula. 3. Szakelőadás: A Hunyadiak kora. Történelmi előadás. Tartja *Kara* Győző főgymnaziumi tanár. 4. Monológ. Előadja: *Fuhse* Ede. 5. Nópdalok. Énekli az aradi kőművesegedek önképző egyesületének dalárdája. (Karnagy Nahlik Antal.) Gyermeknek a terembe nem bocsájtatnak be. Belépés díjtalan.

— **Bartók Lajos nagybeteg.** Bartók Lajos, az író és költő — mint értesülünk — nagybeteg fekszik, a budai Vöröskereszt egyleti kórházban. Bartók e hó 21-én hült meg és influenzába esett, a miből tüdőgyuladást kapott. Állapota most nagyon aggasztó.

— **Kardpárbaj a havon.** Szeged alatt az algyői erdőben véres párbaj folyt le tegnap. F. G. uradalmi intéző és K. P. uradalmi gazdatiszt verekedtek meg egymással súlyos feltételek mellett. A felek először pisztolypárbajt vívtak harminc lépésről, kétszeri golyóváltással. A pisztolypárbaj azonban szerencsés kimenetelű volt, amennyiben sérülés nem történt. A felek a párbajt folytatták és a segédek által megállapított feltételek szerint kardpárbajt vívtak, amelyben K. P. a jobb kezén és az arcán megsebesült. Érdekes, hogy a két uradalmi tiszt a kardpárbajt a decemberi téli időben a szabad ég alatt tartotta meg. A levegő ekkor Celsius szerint + 3 fok volt. Párbaj után a felek kibékültek.

— **Lehet-e megyei tisztviselő lapszerkesztő.** Ezt a kérdést vetette fel *Maros* Tordamegye törvényhatósága, és fölkerlte Aradmegye törvényhatóságát is, hogy nyilatkozzék: lehet-e me-

gyei tisztviselő egy politikai lap felelős szerkesztője? Aradmegye februári közgyűlésén fogja erre a kérdésre a választ megadni.

— **Öngyilkosság a karácsonyfa alatt.** Megindító módon lett öngyilkossá karácsony estéjén Budapesten egy vidéki úri családból való fiatalember, szárazajtai Ince Béla joghallgató, tartalékos hadnagy. A huszonhárom éves ifjú Sárospatakon végezte tanulmányait, a hol beleszeretett egy szép, de nagyon szegény leányba. Szülei megparancsolták neki, hogy szakítson szerelmével s a fiatalember elbujdosott szülei házából. Budapestre ment s egy kerepesi-úti szállóban bérelt lakást. Egy hete lakott már a szállóban, de egyetlen egyszer se mozdult ki szobájából. Szerdán este azután karácsonyfát hozatott magának, földiszitette, meggyújtotta gyertyáit, odaült a ragyogó fácska alá és — mérget ivott. Egy óra múlva bement a pincér a szobába, hogy befűtsön s holtan találta a fiatal embert a karácsonyfa alatt. Megjelent néhány perc múlva a magán-detektív is, a kit az aggódó szülők küldtek fiuk felkutatására s aki épp akkor tudta meg, hogy hol tartózkodik Ince Béla, a mikor a szerencsétlen az öngyilkosságot elkövette. A rendőrség értesítette a tragikus esetről a fiatalember édes atyját, szárazajtai Ince Géza sárospataki műszaki tanácsost.

— **Tilos a dohányzás a vasuton.** A nikotinsták és a trafikosok között nagy riadalmat fog okozni az államvasutak igazgatóságának egy rendelete, mely szerint a *dohányzási tilalmat a kocsikra, sőt a várótermekre is kiterjesztik.* Ebben a tárgyban, mint a „Vasúti és hajózási közlöny“ írja, a vasutak bizottságot küldtek ki s ez a bizottság már meg is tette jelentését a magyar államvasutak igazgatóinak értekezletén. Az igazgatói értekezlet abban állapodott meg, hogy a m. kir. államvasutak a többi vasutak nevében is, a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztést intézzen a végnél, hogy: 1. a dohányzás az összes váróhelyiségekben eltiltassék; 2. a dohányzás a személy-kocsikban (a folyosókon is) általában tilos legyen és a kocsiknak csak abban a szakaszában legyen megengedve, a melyek erre a célra a vasutól hivatalosan megjelöltek; 3. ott, hol ugyanazon kocsisztálybeli utasok számára egynél több étterem áll rendelkezésre, ott az egyik a nem dohányzóknak részére tartandó fenn. Az egyik hazai vasut kivánására a felterjesztésben még az is megemlítendő, hogy oly állomásokon, a hol a váróterem egyuttal étkező-helyiségül is szolgál és az ugyanazon osztálybeli utasok részére külön váróterem nincsen, a dohányzás itt is tiltassék el. A miniszteri döntést legközelebbre várják.

— **Halálozás.** Rövid időn belüli kettős gyász érte Steinhardt Mór dr. aradi ügyvéd, Aradváros tb. főügyészét. Csak néhány hét előtt halt meg fivére, dr. Sugár Bódog ujbpesti ügyvédet, e hó 28-án elhunyt nővére, Székely Lipótné, szül. Steinhardt Leontin, 44 éves korában. Hosszas, nehéz szenvedés után érte a halál, amelynek gyászát a férj és a rokonokon kívül négy árva viseli. E hó 23-án temették el Makón nagy részvét megnyilatkozása mellett.

— **A székelly bazar.** Az aradi székelly-otthon által rendezett tárlat naponként jobban és jobban bizonyítja azt, hogy Erdély bércel között lakó véreink a nyugat haladásával lépést tartva képesek Aradváros közönségének érdeklődését állandóan lekötnei. A közönség minden délután zsufolásig megtölti a polgári fiú iskola disztermét. Nagyon keresettek voltak a gyékény-árak és gyermekjátékok, a melyekből a közönség kívánására a rendezőség újabb rendelése folytán ismét nagy választék áll a közönség rendelkezésére. A tárlat vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától, hétköznapokon pedig d. u. 2 órától van nyitva.

— **A Gotterhalte miatt.** A „Győri Napló“ írja meg a következő esetet: Hétfőn éjjel egy jobb kávéházban mulatott egy fiatalember két közönségseregbeli tiszt társaságában. A kávéházban Vörös Misi se-

nekara játszott és éppen a Klapka-indulót húzta, mikor a fiatalembernek kedve szottyant, hogy a tiszturak kedvéért elhuzatta a Gotterhaltét. Az egyik asztalnál ült egy ismert győri festőművész. A fiatalember odament ehez az asztalhoz s bár nem ismerete a festőművészt, elkezdte faggatni:

— Ugy-e, elhuzassam a Gotterhaltét? Becsületiszavamat adtam a tiszturaknak, hogy elhuzatom. A festőművészt ez a viselkedés kihozta a sodrából.

— Menjen a pokolba a Gotterhaltéjével, mert fölrgom! — rivalt rá haragosan.

Az akadémikus vendég erre kérdőre vonta, mire a festő haragjában arcul ütötte. Dulakodás támadt köztük. A botrány után egyik katonatiszt rögtön bemutatkozott a festőnek, de mert németül szólította meg, a festő megtagadta a választ. Azután a művész eltávozott s a primás rákezdte a Gotterhaltét, azzal kísérte ki. Az esetről megbotrányozással beszélnek Győrött.

— **Inspekciós hölgyek.** Az iskolai szünetek után megnyitó szegény tanulók konyhájában Heinrich Sándorné és dr. Keresztes Gyuláné urnők fognak felügyelni.

— **A városi árvaház igazgató-választmánya** f. hó 29-én, hétfőn d. e. 11 orakor ülést tart az árvaház tanácstermében, melyre a t. választmányi tagokat ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Lövöldözés a templomban.** Remetén, Zág-ráb mellett, karácsony éjjelén nagy botrány történt. Parasztlegények fel akartak menni a kórusra, de a plébános nem engedte meg. A legények erre letörték a kórus karfáját, mire Lepusias plébános kikergette őket a templomból. Erre a plébániát támadták meg és lövöldöztek is. A rend helyreállítására csendőrséget kellett kirendelni.

— **Tűz Ménesen.** Csütörtök éjjel Ménesen tűz ütött ki. Ismeretlen okból kigyuladt Hajduk Györgye ménesi lakos pálinkafőzője s az, valamint a lakóház felerészbe leégett. A kár jelentékeny.

— **Halál a kupében.** A karácsonyi ünnepek első napján vig társaság ült együtt a Budapest-ről Fiuméba reggel elindult vonat egy másodikosztályú kupéjában. A társaság egyik tagja Kardos Sándor dunapentelei 53 éves földbirto- kos és kereskedő volt, akinek hivatalos ügye volt Fiumében és azért utazott oda, hogy azt még az ünnepek alatt elintézzé. Utközben a társaság unalmában kártyázni kezdett és Kardos adta a bankot. Játék közben hogy-hogy nem, szobakerült Kardos egy rokonának esete, aki 50.000 koronát nyert legutóbb egy nagy üzleten s voltak, kik kételkedtek ebben és ennek kifejezést is adtak. Kardos azonban szavainak súlyát emelni akarta, nagyon neki melegegett és e közben kiáltotta el magát:

— Ne, hátha nem igaz, akkor üssön meg a guta, de azonnal.

Alig mondta ki e szavakat, hirtelen rosszul lett. A kövér ember egyet fordult és a földre esett. A vonaton orvos nem lévén, a legközelebbi állomáson letették, ahol azonban nem sokára meghalt. Az orvos szívszélbűdést konstatait. Kardos holttestét a fővárosba szállították.

— **Egy nagy színész.** A komikus szerepek híres személyesítője, Lassouche, most hetvenhároméves korában újra visszatér a színpadra. Nagy ujság ez Párisban, amely az ottani színházi körökben óriási feltűnést kelt. A hirt eleinte el sem akarták hinni. De az öreg színész maga is megerősítette.

— Igen, — mondta egy ujságírónak, aki fölkereste — csakugyan játszom a Varieté új darabjában. L'on revient toujours . . . Minden- esetre csak egy epizód szerepem lesz a darabban . . .

Am az ily epizód szerepekben teremtette meg Lassouche az ő ellenállhatatlanul komikus típusait, amelyek gyakran gyöngébb darabot is sikerre segítettek. Az ő mulatságos ötletei, vídám mókái kifogyhatatlanoknak látszottak.

— Hogy tanulmányozza ön a szerepeit? — kérdezte az ujságíró.

— A darab elolvasása után nyomban néhány ceruzavonással vázlatot készitek az általam bemutatandó alakról. Ime, nézze.

Az öreg komikus lapozgatni kezdett az előtte heverő papirostömegben s megmutogatta egymásután az ő legjobb figuráinak tréfás silhouettejeit.

— Ez volt a szisztémám — mondta. Szívesen rajzolgattam. Kávéházban, páholyban, odahaza mindig skizzeket csináltam, mihelyt egy percnyi időm volt. Van egy albumom, abba rajzolgattam bele azokat az alakokat, amelyeket utcán vagy színházban megfigyeltem. És ezek a vázlatok gyakran szolgáltak modellül nekem. Az én alakjaim, ha néha valószínű- neknek is látszottak, mindig élethűek voltak, ha mindjárt több individualitás groteskségeit egyesítették is egy figurában.

Lassouche most dolgozik a memoárjain, amelyek tömve vannak adomákkal egy eseményekben gazdag színészpályán eltöltött életből.

— **Elfogott szerb pénzváltó.** Temesvárról jelentik Ivacsokics Szófcon orsovai határbiztos, a ki már több leánykereskedőt leálcazott, megint jó fogást csinált. Orsován letartóztatta Mositz Leon belgrádi pénzváltót, aki egy belgrádi bankháztól 7000 arany dinárt elsikkasztott. A sikkasztónál még 6500 dinárt találtak. Ivacsokics Zimonyba kísérte a sikkasztót.

— **A makacs esküdt.** Valami bonyodalmas ügy került a minap a clevelandi esküdtbíró- ség elé. A hosszas tárgyalás alatt ugyancsak kifáradt a tizenkét esküdt s mindnyájan örültek, mikor a tárgyalás véget ért. Gondolták, hogy a verdiktet mihamar meghozzák. Visszavonul- tak, hogy meghozzák ítéletüket. Tizenegy es- küdt mihamar meg is egyezett, de a tizenket- tedik nem akart hozzájárulni a verdikthez. Puhitgatták, lapitgatták mindenféleképpen, de a makacs ember nem engedett. Így mult el az egész nap. Még az este is ott találta őket a külön szobában. A bíró végre megunt a vá- rakozást és elküldte az irnokot, hogy kérdezze meg: van-e kiáltás a verdiktre.

— Nincs — kiáltott vissza az esküdtök feje.

— Hozzanak e vacsorát az esküdt urak- nak? — kérdezte tovább az irnok.

— Igen — válaszolt a kérdezett — még pedig tizenegy személyre vacsorát és egy por- ció szénát.

És ez talált. A tizenkettedik esküdt miha- már beadta a derekát.

— **Jótekonyság.** A szegénytanulók részére a következő adományok érkeztek: Tekepálya társaság a régi városház pincében Domány József utján 14 kor., Dániel Kálmán 10 kor., Hendrey Pálné 60 li- ter babot adományozott. Fogadják e nemeslelkű ada- kozók halás köszönetemet özv. Hauser Károlyné ezredesné eg esületi elnök. — A Chanuka ünnep tiszteletére több nemesszívű urnő és ur jórvendezettte meg szives adományaival az izr. árvaház növendé- keit, Deutsch Bernátné a fiúk takarékpénztári köny- vecskéjük gyarapítására 12 kor., Deutsch Morné egy kosár szőlőt, Neuman-Fürst Mária de uszonát és 4 üveg bort, Kohn Henrikné (Kiszindia) 1 láda almát és diót, Schulhof Károlyné narancsot, fügét, diót és cukorkákat, Leopold Zsigáné 1 doboz mézet, süte- ményt, mogyorót és narancsot. dr. Hecht Arnoldné mogyorót, datolyát, fügét és cukorkákat, Guttmann Samuné diót és mogyorót, Hegyi Albert 5 ki. diót és almát, Husserl Manó bádogosmester 12 drb. per- getyút küldött. Ezen nagylelkű adományokért úgy az árvák, mint saját nevében halás köszönetét fejezi ki Klein Márton az izr. árvaház nevelője. — Pick Ernő ur 5 koronát, N. N. ur 5 koronát adománo- zott az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő alapja javára. Az adományért ezuton is köszönetet mond Tedeschi Viktor elnök. Pick Ernő ur 4 koronát adományozott az Aradi Közlöny szerkesztősége utján az aradi izr. népkönyha javára. Az adományt rendeltetési helyére juttatjuk.

— **Tűz a lányában.** Krakóból jelentik, hogy csütörtökön éjjel a javorszói szentbányákban ismeretlen okból tűz támadt, amely nagy kárt

okozott. Az üzemet állítólag beszüntettek. Ezer-nél több munkás kenyerét vesztette.

— **Furfangos család.** Budapesti jelentő tudósítónk: *Dobrin* Nikifor alsó árpási születésű fődmives a minap eltűnt az „Aranykéz” szaladóból. A rendőr-ég a nyomozás során megállapította, hogy a fődmives valódi neve *Bogdán S. Geza*. Amerikába akart utazni és furfangos csalásnak esett áldozatul. Egy kocsmában két urral ismerkedett meg, akik meg tudták, hogy Bogdán Amerikába akar utazni, detektíveknek mondták megukat. Kijelentették, hogy nem szabad ezentúl Amerikába utazni, evettek 240 korona pénzt és „hivatalosan” vonatra ültetve, haza küldték. A rendőrség most a két szelbámot nyomozza.

— **A teknősbéka szellemi képessége.** Egy angol orvos, Yerkes tanár próbára akarta tenni a teknősbéka szellemi képességét s ezért egy teknősbéka zárlata körül labirintust épített. A teknőstékát aztán kitétte s utnak bocsátotta. Először 35 percig tartott, másodszer 15. míg az állat helyéhez jutott, harmadszer 5 perc alatt tette meg az utat, míg negyedszer minden felnakadás nélkül, igen gyorsan jutott helyére. A tanár aztán újra meg újra átváltoztatta a labirintust, gátakat és akadályokat épített, hogy kifürkessze a teknősbéka szellemi képességét. A nehézkes állat eleinte lennakaott, de később átmozgva fa ákon, árkokon, mégis célhoz jutott. Ezek a kísérletek mind azt bizonyítják, hogy a teknősbéka okos és igen tanulóképes állat.

— **Szamtalan elismerőlevél és hírneves orvosok ajánlják, hogy vérszegénység, angorkór, mell-, tüdőbaj, gyöngeség, skrofiaozis és hasonló bajok elhárítására és keletkezéseik megállítására fölülmulhatatlan jó szer a Zoltan fele csukamajolaj.** Kellemtlen szaga, ize nincs, mert gyermekek valamint felnőttek szívesen veszik be. Nagy táperejénél fogva kiváló erősítő és könnyen emészthető szer. Üvege 2 kor a gyógyszerárakban.

— **Helyreigazítás.** Megirtuk a minap, hogy *Czermann József* egyik házvetelére *Sedvi Otília* utóajánlatot adott be. Most azt az értesítést kaptuk, hogy ez a ház nem a Hálter 6., hanem a Hálter 8. számú ház.

— **Elfogott bolti tolvaj.** *Jozefovics-nővéreknek* Szabadság-terti üzletéből a napokban fehérnemű-felétet loptak el. A rendőrség elfogta és letartoztatta a tolvajt: *Risztinné Ruzs Mária* személyében, aki többször büntetett bolti-tolvaj.

— **Téli cipők meleg béléssel,** a legfinomabb kivitelben, igen jó anyosan kaphatók most *Porter Vilmos Nagy* áruházában a Szabadság téren. Vannak férfi-, női és gyermek-cipők mi denféle bőrből; a minőségért a leg-z gorubb kezességet vállalja el a cég. Telefoni és postai rendelések azonnal teljesíttetnek; bármely nagy cipő választék ké-d estig a házba lesz küldve. Különlegességi zsevrő- és boxcalf cipők plüss és velur béléssel. Telefon 324.

— **Dentolin fog-crème** a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. *Vojtek és Weisz*nál, Aradon.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész Nándor* könyv- és papírkereskedő arat (szabadság-terti 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruhazuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny közölvatalát érdeklő megbízásokat.

Ongyilkos ezredes.

(Fiatal menyasszony, öreg vőlegény.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Nagy feltűnést kelt Lembergben egy kö-zőshadseregbeni penzionált ezredes öngyilkossága. Az öngyilkost *Lyrka Sándornak* hívják, egyik legismertebb alakja volt a városnak. Tragikus halála nemcsak azért okoz szenzációt, hanem és főleg az ok miatt, a miért a katonatiszt föbe lötte magát.

Lyrka ezredes 57 éves korában helyezték nyugalomba. Látszólag betegség miatt hagyta ott az aktív szolgálatot, ennek azonban sokkal érdekesebb oka volt.

Az 57 éves ember, aki férfi egészségének még teljes egészben állott, maga kérte nyugalomba helyezését, mert meg akart nőülni. Az öreg ezredes ugyanis saját nővérének unokáját, egy

17 éves csinos leányt akart elvenni feleségül, aki házával nevelkedett s aki iránt heves szerelemre gyuladt.

A leány nagyon szép volt az ezredes sem volt éppen csunya, így hát a legbiztosabb meg-elődásnak azt láttuk, hogy az ezredes nyugdíjba helyezését kéri, mire aztán minden akadály nél-kül megtörténhetett a házasság.

Az esküvőnek a jövő év januárjában kellett volna végbemenni. Az előkészületeket meg-tették és az eljegyzést is publikálták az ismer-ősök közt.

A múlt héten az ezredes vagyoni ügyeinek rendezése végett Bécsbe utazott és onnan csak a karácsonyi ünnepekre akart visszatérni. Ügyeit azonban hamarabb intézte el, mintsem maga hűbe volna és ezért már hűfőn egészen váratlanul otthon termelt.

Mennyire meg volt lepelve, a midőn fiatal menyasszonyát nem találta otthon!

A házbéliek azt mondták, hogy a leány két órával az ezredes elutazása után lezárta a házat, a család két öt napra szabadságoita és aztán elutazott. Az ezredes csakhamar meg-tudta, hogy a leány *Premyslbe* utazott, a hol kedvese van. Kedvese egy fő adnag, a ki az-előtt, mikor még ő is ottan szolgált, sokszor járt házukhoz. A leány akkor 10—11 éves lehetett.

Miután kétségtelenül meggyőződött arról, hogy a leány távoitását arra használta fel, hogy viszonyt kezdjen a főhadnagygyal és menyasz szonya ezt nem is tagadta, annyira elkeseredett, hogy öngyilkossá lett.

Tegnap este szobájába bezárkózva levelet írt, amelyben rokonait értesíti, hogy halálos be tegséget érz magában, amit soha nem tud majd meggyógyítani és ezért hal meg. Az előbb már a házából kiutasított leánynak csak annyit írt, hogy hűtlensége miatt válik meg az életől.

A levelek elküldése után föbe lötte magát és meghalt. Temetése ma délután volt.

Tragédia az árverésen.

(Rémes karácsonyi történet.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 27.

Karácsony napján a Bécshez közeli Alters-heimban rémes gyilkosság történt. Egy kocsmárosnál árverés volt kiüzve, amit foganatosítani akartak. A vendéglős azonban nagy elkeseredésben forgópisztolyal agyonlötte az árve-résen megjelent adósát és aztán önmagát is.

Guttmann Miksa kocsmáros 600 forinttal tartozott egy örölyári kövvetőnek, aki a pénz-hez nem tudván másként jutni, baperelte adósát. A bíróság karácsony napjára, deczem-ber 24-ikére tűzte ki az árverést.

Guttmann egy nappal az árverés előtt meg-jelent hitelezőjénél, *Schach* Antalnál azzal a kéréssel, hogy halassza el az árverést az újév utánra. Hivatkozott arra, hogy ő a szükséges pénzt nem tudja előteremteni, mert rosszul megy az üzlete, hivatkozott neje hosszú beteg-ségére és halálára, ami minden pénzét elvitte. Száz forintot akart átadni *Schach*nak. Ez azon-ban nem fogadta azt el.

— Nekem az egész összeg kell, ha nem tudja előteremteni, akkor megtartjuk az árve-rést. Magam is ott leszek.

A vendéglős kérte, hogy ne tegye tönkre, de hiába való volt minden kérése.

— No hát, csinálók én önnek is boldog karácsonyt! — szolt oda a hitelezőjének.

Ez persze nem is sejtette, hogy micsoda gonosz tervet határozott el adósa.

Másnap, december 24-én délelőtt megkez-dődött az árverés. *Schach* is eljött.

Mielőtt a dobot megütötték volna, a ven-déglős magához hívatta *Schach*ot. Heves jelene-tek játszódtak le közöttük. Egyszerre gyors egymásután három pisztolylövés hallatszott ki a szobából, ahol tárgyaltak.

Mikor az emberek bementek a szobába, véres látvány tárult szemek elé. A vendéglős ott feküdt átlőtt homlokkal holtan és mellette a hitelezője haldokolva.

A vendéglős agyonlötte hitelezőjét, akit hiába próbált újra kapacitálni. Kétszer lőtt rá. Mindkét lövés halálos volt. Aztán magára lőtt. Mire az orvos jött, meghalt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Aradi pénzhamisítók.** Két hét előtt történt, hogy egy pénzhamisító bandát fogott el az ara-di rendőrség. A főcinkos, *Pintye György* meg-ugrott, míg letartóztatták *Dáko Panger Bálintot*, *Bera Györgyöt*, *Faur Péternét*, *Podoba Jócánét* és *Jovanov Demeternét*. A nagyvárad kir. tör-vényszék, mely az aradi pénzhamisítási ügyek-ben illetékes, most hozott végzést a letartóztatás fentartása dolgában. *Dáko* és *Berát* sza-badlábra helyezte, a többire nézve pedig elren-delte az előzetes letartóztatás további fentar-tását.

§ **Az esküdszék költségei.** Megirtuk a na-pokban, hogy a legutóbbi, példátlanul hosszú esküdszéki ciklusban mennyit tett ki az es-küdték napidija. Ehhez a 2416 koronához, mint a most megállapított részletes kimutatás feltűn-teti, hozzájárult tanudijképen 1802 kor. 70 fill., szakértői és tolmácsdíj fejében 1073 kor. 40 fill., azaz összesen 5292 kor. 10 fill.-t tesznek ki a ciklus költségei.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm.v. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.50
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.05
Radnára délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvoat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.50
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.35
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Ipar- és kereskedelmi kamarák kettévá-lasztása. A fővárosi kisiparosok értekezletét tartották, melynek napirendjére az ipar- és ke-reskede mi kamarák kettéválasztásának a kér-dését tűzték ki. A szónokok hangoztatták, hogy a kamarák mai rendszere fönn nem állhat, mert a kamarák mai szervezetükben nem szol-gálják a kisipar védelmét. Ezért külön kézmű-veskamarákat kell fölláítani. Többek hozzászó-lása után egyhangulag elhatározták, hogy a kérdés szélesebb körű terjesztése érdekében legközelebb nagyobb gyűlést hívnak össze, mely-nek előterjesztésére husztagu bizottságot küld-öttek ki.

Budapesti ár- és értéktőzsde

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 27

Dél-tőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Lányha irányzat mellett néhány ezer métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonane-mek hágyadtak. Időjárás esős.
Heti behozatal 137,000 métermázsa.
És-tőzsde. Berlin változatlan, páris ünnep.

Zárlat 12 órakor:

Busa 1903. áprilisa	7.74—7.75
Roza 1903. áprilisa	6.72—6.74
Zab 1903. áprilisa	6.22—6.23
Tengeri 1903. májusra	5.76—5.77
Repece augusztusra	11.85—11.95

Zárlat 5 órakor:

Busa 1903. áprilisa	7.72—7.73
Roza 1903. áprilisa	6.69—6.70
Zab 1903. áprilisa	6.21—6.22
Tengeri 1903. májusra	5.74—5.76
Repece augusztusra	—

Zárlat 5 órakor:

Oszták hitelrészvény	682.—
Magyar hitelrészvény	721.75
Leszámitolóbank részvény	451.50
Rima-Murányi vasmű részvény	466.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	680.—
Közuti vasut	631.50
Városi villamos vasut részvény	324.—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti ár- és értéktőzsdén.

Budapest, december 27.

Magyar aranyáradék 4%	120.—
Magyar koronáradék 4%	97.80
Magyar arany 4 1/2%	—
Magyar ezüst 4 1/2%	—
Magyar keleti vasut	—
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	201.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Oszták papíráradék	101.10
Oszták áradék ezüst	101.—
Oszták áradék arany	120.50
Koronáradék	100.50
1860-iki államsorsjegyek	151.—
Oszták-magyar bankrészvény	1545.—
Magyar hitelbankrészvény	718.—
Oszták hitelbankrészvény	678.25
Oszták-magyar államvasut	677.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.10
London	239.22
Páris	95.15
20 márkás arany	—

Nemzeti színház.

Vasárnap, 1902. évi december, hó 28-án.

Bérletszűnet. Bérletszűnet.

Délután 3 1/2 órakor, fél árkakkal:

A nilusi varázsló.

Operette 3 felvonásban. Irta: Smith B. Harry. Fordította: Komor Gyula. Zenéjét szerző: Herberth Viktor.

SZEMÉLYEK:

Ptolomeusz	Polgár S.	Ptarmigan	Bejczy Gy.
Kukli-kukli	Pajor Agnes.	Cheopsz	Füredi J.
Kleopátra	Répásy G.	Obeliszka	Szilassy J.
Torolán	Szabó József.	Hi-roglifa	Csepregi I.
Rhamzesz	Karácsonyi.	Ozirisz, főpap	Juhász S.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Bérlet 88. sz. Páros.

Este 7 1/2 órakor, rondes árkakkal:

A Robinzonok.

Vigjáték 1 felvonásban. Irta: Makai Emil.

SZEMÉLYEK:

Krusoe	Békés Gyula.	Lalage	Pajor Agnes.
Villi, szolgája	Sarkadi A.	Polydor	Ternyei L.
Olympia	Gazdi A.	Agis, főarkon	Győre Alajos.
Szelén	Szilassy J.	Telamon, jós	Juhász S.
Galathea	Kerész Kata.	Aszklepiosz	Németh J.

EZT KÖVETI:

A bajazzók.

Opera 2 felvonásban. Irta: Ruggiero Leoncavallo. Fordította: Radó Antal.

SZEMÉLYEK:

Carlo	Bejczy Gy.	Beppo	Juhász S.
Nedda, neje	Singhoff, r. V.	Sylvio	Szabó József.
Tonio	Békassy Gy.	Bgy pór	Réthy István.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Uj-évre!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nagyobb könyvtári vételek és előnyös beszerzések folytán **disz műveket, ifjusági iratokat, mesés- és képes könyveket, óriási választékban, meglepő olcsón** árusítok.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy a Fischer Eliz-féle palota legnagyobb üz-lethelyiségében külön

ujévi tárlatot

nyitottam, melyben az idej könyvpiac minden **ujdonsága, disz munkák, ifjusági iratok, és ké-peskönyvek, a legdivatosabb diszlevel-pa-pi-rok, mindenféle imakönyvek, emlékkönyvek, ujévi és egyéb levelező-lap ujdonságok, gyö-nyörű, eredeti levelező-lap-albumok, emlék-könyvek és mindenféle disztárgyak rend-kívül jutányos áron** lesznek kaphatók.

Kérem a n. é. közönséget, hogy mi-előtt szükségletét megvásárolná, e tárlato-mat megtekinteni sziveskedjék, hogy a **beszerzés szokatlan előnyösségéről, az óriási választékról és olcsó árakról** meg-győződjenek.

Névjegyek

divatos és szép kivitelben 20 percz alatt készíttetnek. Olcsó áron.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSO

könyv-, papir- és zenemű kereskedése.

Aradon Andrassy-tér 20. sz. (Aréna-épület.)

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közön-ség szives figyelmébe 60,000 kötetes köl-esönkönyvtárát, melyben minden ujdonság megjelenés után azonnal kapható.

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irta: **Montégut Maurice.** [3]

(Folytatás.)

MÁSODIK RÉSZ

III.

Dombaslesnek igaza volt. Gábor boldog em-ber volt; gyermekkorában vidám, ifjúkorában tetterős és diadalmas volt anélkül, hogy csak valaha is akadályra talált vagy, kudarcot val-lott volna.

Az élet ridegsége és tévedései ellen meg-védte szüleinek szeretete, de kiváltságos hely-zete is; apja, Morsalines János tanár nagy tu-dós volt, aki büszkén látta saját magát meg-ujhodonni a fiában; anyja csak érte, egyetlen gyermekéért élt. Pénzavart sohasem ismert, mert gazdagok voltak s szüleinek mindegyike régi patcius családból származott, akik család-jukat hatszáz esztendőre vissza tudták vinni.

Huszéves korában Gábor nagyon szép ifju volt, aki már akkor sok mindent tudott, amiről azonban sohasem beszélt s aki a nőket általá-ban szerette, egyet pedig talán különösen is szeretett, de oly leplezett diákrét módon, hogy ezt a viszonyt senki sem tartotta közönséges dolognak.

Ez időben még nem volt tisztában vele, hogy milyen pályát fog választani; egyelőre barátaival, Dombaslessal, Deschellerinnel és a svéd származású Falkenberggel együtt az orvo-si főiskolába járt.

Ugyanabban a városrészben laktak mind a négyen, csaknem tőzsomszédságban. Morsalines

és Falkenberg a Tournon-utcában, a többi ta-nulótarsak szintén ott a közelben.

A négy diák közül egyik sem hasonlított egymáshoz, sem testileg, sem lelkileg, mind-egyiknek megvolt a külön célja, a meghatáro-zott élet ideálja, amelyet el akart érni s ebben az esetben valóban az ellentét volt az, ami egymáshoz való ragaszkodásuknak az alapoká-va lett.

Az a ház, melyben Falkenberg Henrik s Morsalines Gábor laktak, homlokzatával a Four-non-utca-ra nyílt, de egy óriási udvaron át ősz-szekítettésben állt a Condé-utca-val is. Nagy, rosszarányu épület volt, kétszáz esztendővel azelőtt épült s négy, nem egyforma, egészen különálló házból állt.

Az első emeleten lakott egymással szemben a két iskolatárs; a második emeleten éppen jelettük egyetlen, kissé össze-visszaépített, ala-csony szobákból álló lakás volt. Ebben valami Chautrier nevű öreg ur lakott az unokájával, Renée-vel.

Abban az időben, mikor Gábor először lát-ta meg Renée-t, a leány talán tizenégyeszen-dős lehetett. Csendes, békességes lakók, kel-le-mes szomszédok voltak, egyébként az egész háznak komor, hallgatag volt a külseje.

Persae, Morzlines János napsötötte palotája, melynek nagy terasza s virággal ékes erkélyei odanyíltak a Malesherbes-térre, vidámabb és pompásabb lakás volt, de akármilyen aranyos volt is a kalitka, mégis csak kalitka volt, s huszesztendős korában az ember csak a sza-badságról álmodik. Egyszer tehát Gábor csak kijelentette, a szüleinek, hogy nagyon messze lakik az iskolától s hogy feltétlenül amott, túl a Szajján, a vén egyetem árnyékában kell laknia.

Az apja hunyorított egyet a szemével, mo-solygott s azt felelte:

— Ered, eredj csak fiam!

De az anyja kevésbé gyorsan egyezett bele s megígértette vele, hogy a vasárnapot nem számítva, hetenkint legalább kétszer ott fog ebédelni. Ezt az ígératot Gábor pontosan meg is tartotta.

Kivánságához képest most már szabadon élt s minden tekintetben úgy mint a maga ura, de mivel a természete is komoly volt s a ne-velése is komoly irányba vezette, hű maradt azokhoz az elvekhez, amelyet a viseikedésére nézve saját maga elé szabott. Ritkán jért ki, sokat dolgozott s ha néha-néha egy-egy lefá-tyolozott fiatal asszony ellátogatott a lakására s csak három órával később távozott, ez olyan diskrét módon történt, hogy a többi lakó sem mit sem vett észre belőle. Egyébként sem igen volt, aki észrevette volna. Falkenberg? aki mindig lesütött szemmel járt? Vagy az öreg Chautrier, aki csaknem egészen vaknak látszott. Vagy a kis Renée, aki nem is értette ezeket a dolgokat?

— Morsalines ur nagyon derék, szolid fiatal ember! — mormogta róla a házfel-ügyelő.

Három évig élt így, anélkül, hogy az éle-tében valami változás történt volna. Pályájáról most már biztos volt s első műven dolgozott. Csak néhanapján a lépcsőn való véletlen talál-kozások alkalmával vette észre, hogy a kis Renée-ből nagy és szép leány lett. Egyszer véletlenül szoba hozta ezt a dolgot Falkenberg előtt is, aki azonban semmit sem felelt rá.

(Folytatása következik.)

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 27. —

Magyar elörendő: Öreg nehéz páronként 400 kilo-grammon felüli súlyban 110—1 fillérig, öreg közép páron-ként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 114—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súly-ban 113—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilo-grammig terjedő súlyban 112—3 fillérig.

Szerbics: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 110—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilo-gramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 ki-logrammig terjedő súlyban 106—7 fillérig.

Sertéselőkészlet. December hó 23. napján volt készlet 25,328 darab, december hó 24. napján főlhajtattott 275 darab, december hó 24. napján elszállított 931 darab, december hó 25. napján maradt készlet 24,672 darab. — Üzlet: Változatlan.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

L. L. A beérkezett ajánlatok felett a jövő hét folyamán fogunk dönteni s akkor értesítjük mindazokat, akiket vidéki tudósítók közé besoroztunk. Addig is kérjük a tudósítások szorgalmas folytatását.

M. P. Arad. Nem üti meg a mértéket.

G. D. Arad. Próbálhat szerencsét, ámbar alig hisszük, hogy sikerrel, mert tudomásunk szerint ott nincs most hely üresedésben.

NAPIREND.

December 28. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Aprószentek. — Protestáns naptár: Aprószentek. — Izraelita naptár: S-Mikez. — Görög-keleti naptár (december 15.): Eleuter. — A nap két 7 óra 34 perckor, nyugszik 3 óra 58 perckor. — A hold két 3 óra 56 perckor, nyugszik 3 óra 15 perckor.

Közlöny-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett, lélestere.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, enyhe, szeles, sok helyütt csapadék.

December 29. Magyarad hegyközség közgyűlése délelőtt 8 $\frac{1}{2}$ órákor. — A városi árvaház igazgató-választmányi ülése délelőtt 11 órákor.

NYILTTÉR.*

„Grand Prix“ a párisi világkiállításán 1900-ban.

Világhírű orosz karaván tea 1897

Védjegy törvényileg védve.

KN CPOPOFF
testvérek MOSZKVA.

cs. és kir. udvari szállítók.

Egyedüli raktár Aradon:

Vojtek és Weisz uraknál.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁGTÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig.
Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta főlve-
etnek.

Az áttérközlítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak válaszbeli el-
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidéki vegyeskereskedés részére a német és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Helybeli fűszer- és vegyesáru-üzlet részére ügyes natal segédet.

Helybeli biztosító főügynökség részére ügyes, leme-
rossággal bíró üzletszerző ügynököt.

Vidéki rőfös- és vegyesáru-üzlet részére a román nyelvben jártas segédet.

Ajánlunk:

Irodavezetésre alkalmas, önálló merlegképes könyv-
velőt és magyar német levelezőt, a ki megfelelő tőkével
jövendelmű vállalatokhoz esetleg társul is lépne.

Egyetemi kvalifikációval bíró intl. egyént magán-
titkári, gyári, vagy uradalmi pénztárosnak, vagy valamely
vállalat gondnokául, ki ily állásokban már működött. Ova-
dékkel rendelkezik.

Kisrendű nagykereskedő cégnél sok évi gyakor-
lattal bíró könyvelőt, naponta 1—2 órai irodai foglal-
kozásra.

A fűszer- és csemege áruszakban teljes jártasság-
gal bíró intl. ügyes fiatalembert.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési
munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfe-
lelő segédeket.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.

Klein Sándor,

titkár.

Keppich Zsigmond,

igazgató.

Nagy

vásár!

HOFFMANN SÁNDOR

A „fecskehez“

Arad, Színház-épület.

Blous selymek

méterje 50, 60, 75, 90 kr.

Mosó bársonyok

méterje 70, 80, 90 kr.

Divat flanelek

méterje 25, 38 kr.

Mosó barchetek

méterje 19, 24, 30, 40 kr.

Tennis flanellek

méterje 19 krtól feljebb.

Ruhakelmék

120 cm. széles méterje 35,
50, 65 kr.

Horgolt

Berliner kendők

legfinomabb kivitelben.

Férfi és női

Alsó trikók.

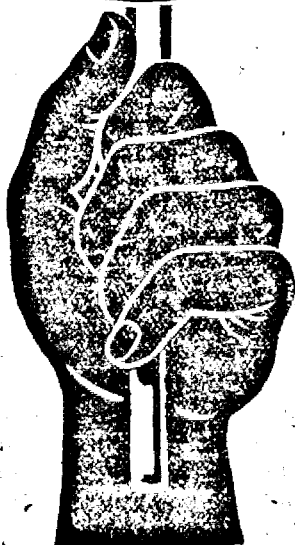
Majdnem ajándék

egy szörme boa

3 frt helyett, csak 1.30

Mintákat franco küldök.

Telefon sz. 10.

Ujévi vásár!

28. 29. 30. 31.

Az összes

doboz-levélpapírok

minden áron való

kiárúsítása.

Révész Nándor

könyv- és papírkereskedésében.

AJÁNLOM

— MINT EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS — AZ IGAZÁN
VILÁGHIRŰ, ÉS A NEMZETI CASSINÓ ÁLTAL IS
KEDVELT

IRROY ERNŐ-FÉLE

FRANCIA PEZSGÓT

NAGY ÉS KIS ÜVEGEKBEN.

KEDVEZMÉNYEZETT ÁRAKON;

TOVÁBBÁ UGYANCSAK ÁLTALA KÉSZITETT,
1/4-es ÜVEGEKBEN

REGGELI PEZSGÓT

ÜVEGJÉT 3 KORONÁÉRT.

FEJÉR GYULA,

FÜSZERKERESKEDŐ.

Ingusz I. és fia

könyv és papírkereskedésében Aradon.

Ujévre
alkalmi vételek.

Levélpapírok dobozokban. Festékszekerények olaj és
aquarellfestéshez. Köpes levelező lapok ujévre.
Emlékkönyvek. Írómappák, köpes levelező-lap al-
bumok, gyermekeknek való ajándéktárgyak, köpes
és meséskönyvek. Ifjúsági iratok

≡ kivételes árszállítással. ≡

A legjobb és legeredetesebb
— **Éditő-ital** —
mely mint csodás ital különösen kedvelt és borral, cognac-
nal vagy sörről még inkább vegyítve kitűnő ital
vegyüléket ad: a

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
SIVANYU-KIV

oltja a szomjat, hűst és felfrít egyaránt. A legjobb
szer a nyári hőség tikkaestő hatása ellen.

A f tési idény beálltával minden rendszerű kályhákat

fa, kőszén és coaks fűtésre, ugyszinte tüzl-eszközöket, kemence elő-téteket, kályha ellenkezőket, fa-kosarakat, szénttartókat stb., a legegyszerűbb kivitelűt a legdiszesebbig, nagy választékban s legjutányosabb áron ajánl

Kneffel Károly és fia

vaskereskedése nagyban és kicsinyben Aradon, Andrassy-tér 14. sz. Hermann-palota. Rajzkönyvvel kályhákról kívánatra készséggel szolgálunk

Telefon 162. szám.

Ajánlok kitünő minőségű szagtalan fűtő-kőszén, darabos

légszesz-pirszenet (kocsz), kétszer mosott, valódi porosz kovács-kőszén,

1818 rostált, darabos bükfa-szenet, 50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

Reusz Mór, Arad, Boros Beni-tér 12.

A rendelmenyek szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Ujévre!

Van szerencsém a t. közönséggel tudatni, miszerint a karácsonyról visszamaradt és ujévre fölötte alkalmas

ajándéktárgyak árait

tetemesen leszállítottam.

A legszebb képes könyvek és egyéb ifjusági iratok, elsőrendű gyártmányú dísz-levélpapírok csodálatos jó izlésű kivitelben, valamint levelező-lap albumok

féláron alul!

Remek imakönyvek nagy készlete.

Festék-szekrények.

Névjegyek olcsó árban a legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Végül ajánlom szives használatra

75,000 kötetes

kölesönkönyvtáramat,

amely a világirodalom minden jelesebb művét tartalmazza. Olvasási díj 1 óra 1 korona 20 fillér, vagy kötetenként 8 fillér.

A legkiválóbb tisztelettel:

Krausz Paulin,

könyv- és papírkereskedése
Deák Ferencz-utca 2. sz.

1852

A közeledő fűtési idény alkalmából ajánlunk első rendű szagtalan

Fűtő kőszén

100 kiló 3 korona 40 fillér;

ugyszinte darabos

Légszesz-pirszenet

(kocsz).

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

5 és 10 mm. egyszeri vételnél árkedvezmény

kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszén

100 kiló 4 korona 40 fillér;

rostált darabos

bükfa-szenet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett félnap időt kerünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

1693

Telefon szám 139.

Felülmul minden eddig létezöt a

Sultán Rum,

mely a theának rendkívül kellemes és zamatos izt kölcsönöz.

Ára 1/2 literes üveg 80 kr., 1 liter 1 frt 50 kr.

Kitünő ízével páratlanul áll a

Sultán thea.

Ára: 1 deka 10 kr., 1/8 kilo 1 frt, 1/4 kilo 2 frt.

Gyermekek és felnötteknél egyaránt kipróbált kitünő hatásu szer tüdőbaj, köhögés, nehéz lélegzés, angolkór, csuzos bajok ellen a

szagtalan, kellemes izű, friss

Csukamájolaj.

Ára egy üvegnek 1 forint.

Délmagyarország részére kizárólagos raktár:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 652

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok!

Hajek Antal

üveg és porcellán kereskedése

Forray-utca ARAD, Üveg-udvar.

Nagy választék

disztárgyakban, úgy mint használati cikkekben is.

Készletek alpacca-ezüst, majolika és porcellánból.

Legfinomabb

hazai és francia üveg-készletek

legolcsóbbtól a legdiszesebb kivitelig.

Legjobb minőségű Ditmár féle petroleum és villamos csillárok, ebédő, asztali hálószoza és irodai lámpák ugyszintén az eddig legjobbnak bizonyult Ditmár-féle zik-zak villamos égők. 2215

„Kayserzin“ használati és disztárgyak, Berndorf alpacca-árak.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközlötnek.

Pontos kiszolgálás!

SZOLIDARI

Spiritus izzófény.

Minden régi petroleum lámpás könnyen átalakítható a patent spiritus gázfejlesztővel izzófényre. A teljes felszerelés ára csomagolással és bérmentesítve 6 korona.

Szállítható izzó harisnyák!

25 darab 12 kor., 50 darab 22 kor., 100 darab 40 korona. 2071

Ezen árakban bennfoglaltatnak a nickel oldaltartók is.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Gluhstrumph-Fabrik „BRILLANT“

Berlin W., Mauerstrasse 42g.

Küldés utánvétellel.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy **Aradon**

kárpitos és diszitó-üzletet nyitottam.

Több éven át Budapest, Bécs, Berlin, Brüsszel és Párisban elsőrendű műtermekben dolgoztam, úgy, hogy azon kellemes helyzetben vagyok t. cz. rendelőimnek legkényesebb igényeinek is megfelelek.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok olcsón lakásberendezéseket helyben és vidéken. Költöződések alkalmával butorcsomagolást, ugyisint használt kárpitozott butorkat újra áthuzását gyorsan és olcsón eszközök.

Egy jó házból való fűt tanulóul felveszek.

Tisztelettel

Reiner J. Gyula

kárpitos és diszitó 1818

Thököly-tér 6/a. szám (Prolich-ház.)

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte írnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat Medical Institutnak az alatt jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés elzárásból az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók eből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultáva egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmat senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők. 1570

Jersan-Cacao

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére **VOJTEK** és **WEISZ** drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

Weinberger János

czipő és csizma nagy áruháza

ARADON, Andrassy-tér (Fischer Elíz-féle áruház alapítványi palotájában.)

A „nagy csizmához“ czimezve.

Alapítottatott 1876-ban.

Fióküzletek: **Temesvároton és Nagybecskerekén.**

A téli idény beálltával ajánlja dusan felszerelt raktárát a legjobb hazai készítésű uri, hölgy és gyermekczipőkben a legelőcsébb kiállításban a legjutányosabb árak mellett. Különlegességek mindennemű port lábbeliekben, u. m.: vízmentes oroszbagaria és hali, a vadász-csizmák, disznóbőr, fekete és barna orosz bagaria és angol boxcalf vadászczipők, továbbá valódi Chevro box, valamint utcai czipők palúche és teveszőr bélésű, végül mindenféle posztó, nemez, reggeli czipők, orosz és salolack czipők, alkalmi czipők, nevezetesen soire és bali czipők.

Occasio!

Kimustrált czipők míg a készlet tart, félárban! Postai megbízások lekiismeretesen, gyorsan és pontosan eszközöltetnek. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, mély tisztelettel

Weinberger János,
czipő nagy áruháza. 2239

Nagy választék amerikai gummi vadász-csizmák és férfi, női és gyermek sar és hőczipőkben.

Nagy választék bali czipőkben 1 frt 40 kr. föl feljebb.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitűnő összeállítású és most már az egész művelt világban elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napl használata után megszüntet szeplőt májfoltot, bőrtakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazshoz használva eltüntet redőket, himlőhelyet stb.

Geakis azon készítmények valódiak, a melyek címeres védjeggyel vannak lezárva.

Kamisziványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona. 1736

Margit szappan 70 fillér.

Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és drogueriában.

Apátfalván: Tar Imre, Battyányon: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebessen: Zangeri Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csornón: Berkes Armin, Elekén: Ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Maszayik Daniel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevermesen: Schlögl Pál, Kunágótán: Fejes Lajos, Kurticon: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácskúrában: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kessuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Adám, Nagy-Zorindon: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszin János, Pankotán: Fosevitz Gusztáv, Pityvaroson: Szabados József, Székudvaron: Fromm D. Traugott, Szmándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlákön: Hauszler Sándor, Taucon: Kuntz János, és Új-Aradon: Ternajgó Géza urak gyógyszerárakban.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

34608—1902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Békés-Csaba bezárólag — Szeged-Rókus kizárólag, Békés Csaba bezárólag — Szajol kizárólag, Mezőtur bezárólag — Turkeve bezárólag, Mezőtur bezárólag — Mezőhegyes kizárólag, Kis-Szénás bezárólag — Kondoros bezárólag, Pusztatenyő bezárólag H.-M. Vasárhely Népkert bezárólag, Békés-Földvár bezárólag — Békés bezárólag terjedő vonalain elhelyezett főnökségek hivatalos helyiségeiben használatban levő összes szolgálóati óráknak 1903. évi május hó 1-től számított 3 éven át jó karban tartása, javítása és szabályozása iránt ezennel pályázatot hirdetünk, minélfogva felhívjuk a pályázni kívánó és iparengedélylyel bíró órákat, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a pályázórák jókarban tartására 34608—1902. számhoz“ feliratu borítékba zárt ajánlataikat lepecsételve 1903. évi január hó 15-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános igazgatási (I) osztályánál nyújtsák be.

Báronipénz fejében 100 kor. azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 14-ikének déli 12 órájáig alulírt üzletvezetőség gyűjtőpénztárában Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadtatnak el.

A pályázási szék hely Békés-Csaba. Pályázók tehát vagy csak békés csabai óraművesek lehetnek vagy ha nem azok és pályázat után a pályázási teendők ellátásával megbízatnak, kötelesek székhelyüket Békés-Csabára átkéltetni.

Az ajánlatok fölötti határozathozatal, az ajánlatok felbontásától számított 14 nap alatt várható, míg a letett óvadék ezen határidő után 8 napon belül fog kiutaltatni.

Ezen feltételektől eltérő, távirati, vagy nem a kitűzött határidőre beerkezett ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok között a választás szabandon, a megajánlott összegre való tekintet nélkül történik.

A szerződési feltételek alulírt üzletvezetőég I. osztályánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők, illetve kívánatra postán megküldetnek, feltételezzük tehát ajánlattevőkről, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Aradon, 1902. évi december hó 7-én.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetőége.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Telefon 369. szám.

Telefon 369. szám.

Holtzer József

uri szabósága
Aradon,
Vörösmarty-utca 1. szám.

**Női felöltők,
gallérok, köpenyek,
kabátok.**

1542

**Férfi, fiu, gyermek-
ruhák, felöltők
nagy raktára.**

Oriási választék, meglepő olcsó árban!

Pontos kiszolgálás!

Jutányos árai!

Szép fogak!

csakis

DENTOLIN

fog creme

használatát által nyerhetők.

Egyszeri használat után mindenki megkedveli.

Egy tubus 50 fillér.

Legjobb bevásárlási helye
mindennemű

illatszerek,
szappanok,
fogkefék,
fogporok,
fogpaszták,
szárvizek,
hőlgyporok,
arczcremek,
arczvizek,
hajszeszek,
szivacsoknak.

A legmegbízhatóbb minőségekben
mindennemű

ORVOS-SEBÉSZI

és

SZÜLÉSZETI

kötszerek.

LEGOLCSÓBB ÁRAKI

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése ARADON. 1710

Ujévi kiállítás!

Megnyilt
a híres Mascagnie
beszélő és éneklő gépek
kiállítása

Aradváros és Aradmegye egyedüli vezérképviselő-
ségénél: **KEPPICH ZS.-nél, külön e célra**
bérlet helyiségben

Andrássy-tér 25. sz. (Neuman-palota)

Uj!

naponta hangverseny.

Uj!

Ugyanott megnyilt

2248

Aradon eddig még nem létezett
legnagyobb

képes levelező-lap

és legfinomabb

levélpapírok (dobozokban)

kiállítása.

Nyitva reggel 8-tól este 8 óráig.

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrássy-tér 16.

Világítási cikkek.

Legnagyobb választék

Ditmár-féle

villanyos és légszecsillároknak

Elvállalunk világítási berendezéseket.

Átalakításokat petróleumról villanyvilági-
tásra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectió étkező, tea, kávé és feketekávé készletekből. A legolcsóbbaktól a legfinomabb kiállításukig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányérokban a vidéken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszmi tárgyakból a legújabb perámiai művek készleten tartanak.

2060

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készletek utolérhetlen olcsó árakon. A legegyszerűbbtől a legmodernebb újdonságokig. Színes üveg disztárgyakból állandó nagy készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn“ disz és használati tárgyakból egyedüli raktár. „Szandrik“ körmőcbányai ezüstműveinek képviselője. Alpacca ezüst evőeszközök és disztárgyak. Alpaccaáruk.

Akinek

pénzre,
háztartásra,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
takarítónőre,
kertészre,

gazdasszonyra,
mindenesre,
szakácsnőre,
szobalányra,
házmesterre,
nevelőre,
nevelőnőre
van szüksége

Aki

üzletet,
butort,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,
házat,
telket,

birtokot,
kocsit,
lovat,
egyenruhát
eladni vagy venni
kiván

Aki

férjhez menni
v. nősülni óhajt,
tanórákat,
lakást,
állást,
ellátást
keres vagy ad,

gyermeket
örökbe fogadni
vagy adni
szeretne,
tanulót felvenni
kiván

az

„Aradi Közlöny”,

a legnagyobb és legelterjedtebb
vidéki napilap

kis hirdetési

rovatát használja.

Ez biztosan eredményre
vezet, mert az apró hir-
detések naponként köz-
szemlére vannak kitéve.

Hirdetési levelező-lapok
kaphatók a lap elárúsító
helyein 50, 60 fillérért és
egy koronáért.

Asszonyok és leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfájás, görcsök, fejfájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira” egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevehető theakeverék (poralakban). Orvosilag melegen ajánlva. Dr. med. M. Stuttgartban írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheák közül, egy sereg kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyülemnek adtam előnyt, amely „Amasira” név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmul. stb. — Dr. med. G. Berlinben jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonynál: A gyenge alkotásu, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életmódja elmulat és most kettő helyett dolgozik. stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátnőmnök ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.” stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárónál betekintésül le vannak tevé. — Amasira ára dobozonként K. 3.— (3-4 hónapig eltart!) Csupán A. Locher névaláírásával valódi! Egyedüli gyáros: Andr. Locher. Pharmac. Laboratorium, Stuttgart.

Raktárak: Budapestben: Török J., Király-utca 12. sz. Pozsonyban: Dr. Adler Salvator-gyógytárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában. 2192

Barna kőszén

a legolcsóbb

tüzelő és fűtési anyag

házi és üzemczélokra.

1 Waggon (10.000 kilogramm) 120 korona
az aradi állomásra bérmentve szállítva ajánl

VARGICS IMRE

kőszénbánya tulajdonos

2134

Szinérszeg, Temesmegye.

Az aradi

Deák Ferencz-utca 39. szám
alatti

h á z

szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet Jorgovits
Döme m. kir. számvevőségi fő-
nökkel, lakik Makón. 2353

Villanyos házi csengő
bevezetést,

Villanyos házi csengő
javítást,

Villanyos csengő
évi jókarban tartást,

Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutá-
nyosan készít 1722

Kalmár József

villanyműszerész, kerékpár és var-
rogép raktár és javító műhelye

ARAD, Salacz-utca 2.

Zálogcédu! ákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árbán vesz

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLUM-UTCZA
Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb 1740

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Krausz Elemér és Társai

ARADON,

drogueria, illatszert, vegyszer és háztartási cikkek
raktára.

Ajánlják legkiválóbb

Tea és Rum-különlegességeiket.

King old Rum eredeti, direkt importált kiváló minőségű.
Antilla-Congo-Jamaika rum, eredeti csomagolás és árákon ki-
sebb és nagyobb palackokban. Mindennapi használatra ajánlunk
egy igen jó rumfélést, melyet a legolcsóbb áron hozunk
forgalomba, ez a Cuba-rum, melyet egy előnyös vá-
rslás folytán vagyunk képesek ez áron forgatnomozhozni:

Cuba rum egy liter 2 kor. 40 fill.
Cuba rum egy fél liter 1 kor. 40 fill.

Teák:

Császár-keverék, Schouchong, 2150
Pecco-virág, Törmelés,
Congó-Honkong, Rajah Pecco-Schouchong.

Vörös ker szft keverék 1 deka 20 fillér.

Cognac magyar és francia, malaga, madeira, scherry, oportó,
lacrima christi, tokaji aszu, likőrök, likör és rum essentiák,
melyekkel házilag a legrövidebb idő alatt a legfinomabb rum
és likőrök állíthatók elő a legolcsóbb árákon.

Óriási választék szivacsokban, haj, bajusz és körömkefékben, férfi és
női fésűkben, mindenféle piperecikkek és fodrászkellék-ekben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a kiadóhivatal: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés slatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban: József főherceg-ut 22. szám. — Telefon szám: 151. —

Ezen rovatban minden szó egyszeri belkiatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cseledek ajánlkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50-60 fillért és 1 koronaért kaphatók lapunk elárusító helyein.

Apró hirdetésekre szolgáló levelezőlapok kaphatók **Aradon:**
Révész Nándor könyvkereskedésében, Szabadság-tér és Forray-utca sarkán.
Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében, Atzél Péter-utca.
Kerpel Izsó könyvkereskedésében, Andrassy-tér.
Kubina Béláné papírkereskedésében, Hunyadi-utca.
Keppich Zsigmond papírkereskedésében, Andrassy-tér.
Ozv. Hammerschlag L.-né dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Lészay Sándor dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.
Kis Tőzsdében Templom-utca.
Kohn László Waggongyárban.
Hoffmann József fűszerkereskedésében, Forray-utca.
Bauer Gyula dohánytőzsdéjében, Andrassy-tér.

Ingyen küldjük meg részletfizetéses könyvjegyzékünket levelező lapon történő kérésre. Cím: Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben. 2340

Kerestetik egy ügyes pénztárnok, ki az irodai teendőiben némi jártassággal bír. — Cím: a kiadóhivatalban. 2219

Erdélyi kormos alma 1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2238

Jó erkölcsű fiut tanulóknak felveszek. Használt jég-szekrétnt jó karban megvételre keresek. Barna Lajos kereskedő Pankota. 2335

Nagy jövedelemre tehetnek szert intelligens urak és nők, mint könyvutazók és helyi könyvügyönkök. Ajánlatok a Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság Debreczenben címre kéréstnek. 2339

Mérlegképes könyvelő délutáni foglalkozást keres. Bővebbet Sugár József uriszabónál, Színház-épület. 2348

Egy kitűnő zongoratanítónő, ki még néhány szabad órával rendelkezik, házakhoz, avagy lakásán tanításra ajánlkozik. Cím: a kiadóhivatalban. 2302

Egy jó karban levő pedálos cimbalom jutányos áron. Adó Ilona utca 3 ik sz. 2355

Epilepsia. Aki epilepsiát an. ideges görcsökben, vagy egyéb idegbetegségben szenved, kérjen az erre vonatkozó könyvecskét, amely ingyen és bérmentve kapható: **Schwanen-Apotheke, Frankfurt a/M.** 1999

Jemm E. szer reg elismert **köhögés és rekedtség** ellen. Engedélyezve 19. 4. 02. sz. 75066. helytartósági határozattal. **Egy csomag 50 fillér.** Kapható Aradon: Földes Kelemen, Hajós Árpád és Rozsnyay Mátyás urak gyógyszer-tárjában. 2119

Öregeknek és ifjaknak hasznos utbaigazításul szolgál a most újból megjelent és számos kiadást ért Dr. Müller (Med. Rath.) által írott **Megramlatt ideg-, faj- és nem-rendszer** című könyve, amely jó tanácsokat ad ezen bajok ismertetésére és gyógykezelésére. 1075 **Egy korona 20 fillér** bélyegeken történt előzetes beküldése esetén bérmentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Czimek bármely ország- és szakmából, ajánlatok szétküldése és üzleti összeköttetések létesítése céljából (postadíj jótállással) **Rosenzweig József és fia, Nemzetközi Czimirodájában** Budapest, V., Nádor-utca 13. sz. 1670 Prospektus bérmentve.

NÉVJEGYEIT rendelje meg az Aradi Nyomda Részvény-társaság könyvnyomdájában.

Varju Béla cs. és kir. szab. műhangszer-ipar telepe Budapest, VIII., József-körút 20 sz. A székes-főváros valamint több zenekar és tüzeltőtestület szállítója. Saját készítményű hangszerek, u. m.:

frtől frtig	frtől frtig
Istokla-hegedűk 5 15	Trombiták . . . 4 70
Kijátszott régi hegedűk . . . 20 1000	Harmonikák . . . 3 80
Fuvolák . . . 3 80	Arisztonok . . . 14 35

Intóna 6 kótáival 12, valamint mindennemű pengető, vonó és fuvó-hangszerekben.

Ozimbalmok, 45 forinttól 300 forintig, hat évi jótállás mellett. Bárminemű hangszerek javítása. Olcsó árak. Pontos munka. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1764

3 nap alatt meggyógyul a hngyesófolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közkörházban s a párisi Hopital-Mydiben vérhajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli ragmulás meggyógyítására is feltétlenül jótékony trend, foglalkozás változtatás nélkül ottthen titokban használható. Használati utasítással 10 írt, utánvéttel vagy az összeg előre küldése mellett. **Dr. Tóth Ödön** 1853 Budapest, VIII. József-körút 53.

Telefon 436. Ajánlják dusan felszerelt raktárakat **korcsolyákban Pöhm és Gedeon** vaskereskedése 76 Arad, Eötvös-utca és Szabadság-tér sarkán.

A Batthyányi-utca 3. sz. ház szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt **Dr. Rosenberg Miksa** ügyvéd, Aradon, Asztalos Sándor-utca 2. sz. 2336.

500 forintot fizetek annak, aki **Bartilla** fogvizének használatát mellett, üvegje 35 kr. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösai,** (E. Winkler) Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring Lajos** Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G. Földes Kelemen,** Deák Ferencz-utca 11. sz. gyógyszer-tárjában. — Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelentői 161 díjazatnak. 551

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron veszek. Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is veszek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton Arad, Petöfi-utca 7. sz.

Hirdetmény. Ágris község mészkőbányája az Ágris község házában folyó évi december hó 30-án d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 1903. évi január hó 1-től számítandó 3 egymásután következő évre bérbeadatik. Kikiáltási ár évi 1600 korona. Az árverési feltételek Ágris község jegyzői irodájában bármikor megtekinthetők. Ágris, 1902. évi december hó 20-án. Ágris község előjárósága.

Meleg cipők téli béléssel.

Egészen finom és középosztályu
áru **rendkívül jutányosan**
árusittatik most!

Telefoni és postai rendelések
azonnal teljesítetnek.
Czipő-választékok késő estig
házba küldetnek.
Árjegyzék bérmetve!

Porter Vilmos Nagy Áruháza

Szabadság-tér!
